

PRINCIPPROGRAM

Kreative læringsmiljøer og multifunktionel
ejendomsudnyttelse i
Egedal Kommune

VERSION 08

01.09.2019

INDEKS

1.0	INTRODUKTION	5
1.1	Baggrund og formål	5
1.2	Vision og værdier	5
1.3	Læsevejledning og anvendelsen af principprogrammet	7
2.0	PRINCIPPER FOR KREATIVE LÆRINGSMILJØER OG MULTIFUNKTIONELLE M2	9
2.1	Introduktion	9
2.2	Pædagogisk fundament for skolerne i Egedal Kommune	9
2.3	Generelle udviklingsprincipper	10
2.4	Skolens områder	11
2.5	5 værdier	12
2.5.1	Læring skal være for alle	13
2.5.2	Multifunktionelle m ²	14
2.5.3	Holdbarhed og fornyelse	15
2.5.4	Åben skole	15
2.5.5	Motiverende indemiljøer	18
2.6	Vilkår for de fysiske rammer	19
3.0	BASISOMRÅDER OG FÆLLESAREALER	22
3.1	Læringsmiljø i basisområder	22
3.2	Beskrivelse af rum og funktioner i basisområdet	25
3.3	SFO og indskolingsområde – særlige krav	26
3.3.1	Krav til indretning af SFO i indskolingsområdet	27
3.4	Skole og klub	27
3.5	Fællesarealer	27
3.6	Ressourcecenter (RC) og pædagogisk læringscenter (PLC)	28
4.0	FAGOMRÅDER	30
4.1	Organisering af fagområder	30
4.2	Naturvidenskab og Madkundskab (fysik, kemi, biologi, natur/teknik, madkundskab)	30
4.3	Det praktiske-æstetiske område (billedkunst, håndværk & design)	31
4.4	Det kropsligt-musiske område (musik og idræt)	32
5.0	ADMINISTRATIONS- OG PERSONALEFACILITETER	35
5.1	Placering og organisering	35

5.2	Arbejdspladser	35
5.3	Mødefaciliteter	37
5.4	Personalefaciliteter	37
5.5	Faciliteter til teknisk personale og rengøring	37
6.0	UDEAREALER	39
6.1	Fagrelaterede udearealer	40
7.0	BILAG	41

1.0 INTRODUKTION

1.1 Baggrund og formål

I efteråret 2018 vedtog et flertal i Egedal Byråd investeringsplan 2028, hvori der blandt andet blev afsat midler til at skabe kreative læringsmiljøer for børn og unge. Der er et politisk ønske om at styrke børns læring, trivsel og udvikling på både skole og dagtilbudsområdet.

Egedal Kommune har i dag et skolevæsen, hvor skolerne har brug for tidssvarende fysiske rammer og for at få tilført midler til vedligeholdelse af bygningerne, der er kendetegnet ved at have et stort vedligeholdelsefterslæb.

En klogere udnyttelse af kvadratmetrene vil give det nødvendige økonomiske råderum til at prioritere investeringer til inspirerende og kreative læringsmiljøer. Det kan ske ved at samle aktiviteter på færre matrikler og/eller øge sambrug af lokaler. Som en del af arbejdet med at skabe bedre anvendelse af kvadratmetrene på skolerne, blev det besluttet at udarbejde et principprogram for kreative læringsmiljøer og multifunktionel ejendomsudnyttelse på skoleområdet.

Principprogrammet er et overordnet program, hvori der er formuleret en række principper for, hvordan der kan skabes kreative læringsmiljøer og multifunktionel ejendomsudnyttelse i Egedal kommunes folkeskoler. Dokumentet er dynamisk, og vil blive udviklet og revideret i takt med, at kommunen indsamler erfaringer i forbindelse med udviklingen af læringsmiljøer, driftsforhold mv.

Dette principprogram er første udgave og tager afsæt i eksisterende visions-, politik- og værdigrundlag i kommunen, samt en inddragelsesproces med elever, medarbejdere, ledere, politikere og administration, faglige organisationer mv. i foråret 2019¹.

1.2 Vision og værdier

I Egedal kommune samarbejder vi om at styrke elevernes læring, trivsel og udvikling, så alle elever bliver så dygtige, som de kan – og trives imens. Der skal være mulighed for at tilpasse skoledagen til lokale behov, ønsker og visioner, med fokus på en sammenhængende og varieret skoledag til glæde for elever og medarbejdere. Det er et mål at indrette kreative og inspirerende læringsmiljøer, som understøtter arbejdet med elevernes læring, trivsel og udvikling.

---

¹ Opsamlinger fra involveringsprocessen er vedlagt i bilag 1 (Ambitionsdag, workshop 1 samt elevworkshop).

I Egedal Kommunes ejendomsstrategi beskrives det, at kommunens ejendomme skal danne en fleksibel, multifunktionel og bæredygtig ramme omkring kerneopgaver som læring, omsorg, pleje, sundhed, fritidsaktiviteter, foreningsliv og administration.

Ejendomsporteføljen drives blandt andet efter følgende principper:

- Kommunens kerneydelser er udgangspunktet for opførelse og indretning af ejendomme, så disse udgør rammerne for et sundt og tidssvarende læringsmiljø, arbejdsmiljø, fritidsliv mm.
- Ligeledes skal fleksible bygninger og multifunktionelle lokaler give mulighed for, at flere brugergrupper benytter lokalerne i mange timer hver dag. Således skal de eksisterende ejendomme optimeres så de kun udgør de nødvendige m², hvilket gør driften økonomisk og effektiv.
- Æstetiske, velholdte, tilgængelige, og imødekommende ude- og inde miljøer bidrager til at gøre et aktivt liv attraktivt for både borgere og medarbejdere.
- Ejendommene skal opføres og indrettes så der sikres mulighed for udvikling af nye teknologier og digitale løsninger, for både kerneopgaverne og for driften.

Planstrategien supplerer med målsætningen om at planlægge vores byrum, bygninger og grønne områder fleksibelt, så der skabes nye sammenhænge, fællesskaber og synergier, og flere borgere får glæde af de samme faciliteter.

Et af de områder, hvor der er behov for at gentænke den måde vi bruger kvadratmeterne på, er bl.a. omkring skolerne. Børnene i Egedal har nemlig brug for bedre fysiske rammer til både leg, læring og trivsel, så de kan blive så dygtige som muligt.

Dette specificeres yderligere i børne- og ungepolitikken, hvoraf det fremgår, at læringsmiljøerne skal kunne motivere eleverne, skabe mod, være idéskabende og pirre til nysgerrigheden. Læringsmiljøerne skal være mangfoldige og understøtte muligheder for fællesskaber og aktiv deltagelse. Rammerne skal samtidig være trygge og skabe trivsel for eleverne.

Ligeledes fremhæves det i inklusionsstrategien, at etablering af små og store fællesskaber er med til at understøtte det enkelte barn/unges udvikling. Det fremgår, at der hele tiden skal foretages justeringer og udvikling af de pædagogiske tiltag i hverdagen, som er med til at understøtte barnets/den unges position.

Rammer for læring, trivsel og udvikling

Med henblik på at skabe bedre rammer for elevernes læring, trivsel og udvikling er vi optaget af:

- Fællesområderne og basislokalerne – og sammenspillet herimellem.

Som første udgave af principprogrammet, skal dette samtidig også ses som et led i en større forandringsproces, hvor vi sætter fokus på dels designudformningen af læringsmiljøerne og dels anvendelsen af disse i praksis. Der er

mange steder at tage fat ift. denne forestående udviklingsproces, hvor vi skal tilbyde bedre læringsrammer, der kan understøtte den pædagogiske udvikling.

På baggrund af involveringsprocessen i foråret 2019, kan vi se, at der er mange gode og forskellige erfaringer på skolerne med at arbejde med den pædagogiske og undervisningsmæssige praksis.. Der er i højere grad mangel på understøttende læringsmiljøer, ligesom der er udviklingspotentiale ift. eksisterende organisatoriske principper, såsom skoleskema struktur, holdinddelinger, teamsamarbejder etc.

Principprogrammet har først og fremmest til formål at løfte de fysiske læringsmiljøer. Vi prioriterer fællesområderne højt, hvor vi gerne vil tilbyde nye, inspirerende og innovative miljøer, som lærere og pædagoger har lyst til at flytte undervisningen ud i. En såkaldt 'nudging' tilgang, hvor vi skal øve os i at bruge rum og rammer på nye måder, og hvor vi undervejs vil opleve, at noget hurtigere forældes, som udtryk for denne forandringsrejse og at andet følger med hele vejen.

I tillæg til de attraktive fællesområder skal basislokalerne tilføres små interne læringszoner – læringszoner i rummet. Dette sker for at understøtte muligheden for variation i undervisningen imellem formidling, fordybelse og projektarbejde. De steder, hvor basislokalerne er for små til at indeholde flere zoner, kan zoner også lægges ud i fællesområdet i nær tilknytning til basislokalet.

Tilsammen skal forandringerne i fællesområderne og basisområderne skubbe på vores gode pædagogiske erfaringer og spille tilbage med nye muligheder til det fysiske læringsmiljø. Det er vigtigt, at det fysiske læringsmiljø løbende udvikles med afsæt i den pædagogiske praksis på skolerne.

I principprogrammet udfoldes de grundlæggende udviklingsprincipper, som Egedal Kommune overordnet stiler efter når der skal udvikles bedre fysiske rammer. Målet er kreative læringsmiljøer, der understøtter børnenes faglige og pædagogiske udvikling for hele 0 til 18-års området.

1.3 Læsevejledning og anvendelsen af principprogrammet

Principprogrammet henvender sig primært til de arkitekter, ingeniører og andre byggetekniske rådgivere, der skal bistå Egedal Kommune med at renovere, samt ud- og ombygge Egedals skoler. Principprogrammet er et overordnet program, der udstikker en retning for kreative læringsfællesskaber og multifunktionel ejendomsudnyttelse i Egedal kommune: Principprogrammet skal betragtes som et åbent dokument, der vil være under løbende udvikling og revision i takt med at kommunen indsamler erfaringer i forbindelse med udviklingen af læringsmiljøer, driftsforhold mv.

Princip programmet er bygget op omkring følgende afsnit:

1.0 Introduktion: Kapitlet beskriver Principprogrammets baggrund, afsæt og formål, samt læsevejledning.

- 2.0 Principper for kreative læringsmiljøer og multifunktionelle m²:** Kapitlet indeholder det pædagogiske fundament, generelle udviklingsprincipper samt 5 grundværdier, der skal indgå i arbejdet med at skabe kreative læringsmiljøer og multifunktionel bygningsanvendelse. Derudover indeholder afsnittet en beskrivelse af nogle fysiske grundvilkår.
- 3.0 Basisområder og fællesarealer:** Kapitlet beskriver, hvordan der kan arbejdes med at etablere kreative læringsmiljøer i basisområder og fællesarealer, herunder beskrivelser af krav til rum og funktioner i basisområderne, samt hvordan SFO og indskoling samt klub og udskoling i højere grad kan tænkes sammen.
- 4.0 Fagområder:** Kapitlet beskriver, hvordan der kan arbejdes med at etablere kreative læringsmiljøer i fagområderne, samt hvordan der kan arbejdes med at samtænke fagområder i fagtorve for at skabe synergier mellem fagområder. Derudover beskrives krav til rum og funktionaliteter i fagområderne.
- 5.0 Administration og personalefaciliteter:** Kapitlet beskriver principper for organisering og arbejdspladser for skolernes administration og personale.
- 6.0 Udearealer:** Kapitlet beskriver krav og funktionaliteter for skolernes udearealer.
- 7.0 Bilag:** Indeholder en bilagsoversigt.

Principprogrammet skal anvendes som en ramme for arbejdet med kreative læringsmiljøer og multifunktionel ejendomsudnyttelse. Når der skal renoveres og/eller moderniseres eksisterende skoler, skal der udarbejdes et særligt byggeprogram, der opdeles i et funktionsbyggeprogram og i et teknisk byggeprogram. Funktionsbyggeprogrammet skal udarbejdes i en brugerinvolveringsproces, hvor der arbejdes videre med at formulere konkrete ønsker til funktioner med udgangspunkt i principprogrammet. Der er udarbejdet en spørgeramme og en guide til brugerinvolveringsprocessen², som skal bruges i arbejdet med at lave funktionsbyggeprogrammet. Det tekniske byggeprogram udarbejdes i samarbejde med Egedal Kommunes Center for Ejendomme og Intern Service.

---

² Se bilag 2 og 3.

2.0 PRINCIPPER FOR KREATIVE LÆRINGS- MILJØER OG MULTIFUNKTIONELLE M2

2.1 Introduktion

Skolerne i Egedal kommune skal understøtte læring, trivsel og udvikling og der skal være mulighed for, at faciliteterne udnyttes bedst muligt. Det er endvidere vigtigt, at skolen tænkes 360 grader rundt, så de fysiske læringsrum også aktivt understøtter det pædagogiske og didaktiske arbejde, samt skolens værdier. Didaktik og pædagogik er under konstant udvikling og derfor skal løsningerne være robuste og til en vis grad fleksible.

Figur 2.1: Skolen 360 grader rundt

I dette kapitel udfoldes hovedprincipperne for arbejdet med at skabe kreative læringsmiljøer og multifunktionel ejendomsudnyttelse på skolerne i Egedal. Overordnet er der formuleret tre generelle udviklingsprincipper. Dertil er der formuleret 5 værdier, som skal være med til at skabe rammen for gode og kreative læringsmiljøer og samtidig sikre en multifunktionel ejendomsudnyttelse i Egedal Kommune. Sidst er der formuleret nogle grundvilkår for de fysiske rammer. Samlet skaber dette afsnit en fælles ramme for arbejdet med at skabe kreative læringsmiljøer og multifunktionelle m². Indledningsvis tages der afsæt i det pædagogiske fundament for skolerne i Egedal.

2.2 Pædagogisk fundament for skolerne i Egedal Kommune

Skolerne fokuserer nu og fremadrettet på didaktisk og pædagogisk udvikling, hvor medarbejderne bidrager til stadig udvikling og fornyelse af den pædagogiske og undervisningsmæssige praksis. Der arbejdes bl.a. med følgende:

- Projektbaseret undervisning
- Tværfaglig undervisning
- Differentieret undervisning

- Faglige og sociale fællesskaber
- Bevægelse i og mellem undervisningen
- Udeskole
- Arbejde med globale udfordringer og lokal relevans
- Kulturdannelse og trivsel
- Læring i øjenhøjde (ligeværdighed og selvledelse)
- Partnerskaber med omverdenen
- Anvendelse af nye teknologier

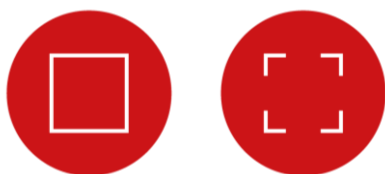
Det vil være forskelligt fra afdeling til afdeling, hvad der fylder mest, men alle skoler er i gang med udviklingen af PLC frem mod et Pædagogisk Læringscenter, der understøtter, inspirerer og vejleder skolens professionelle. PLCs arbejde skal bidrage til udvikling af fagene, det pædagogisk/didaktiske arbejde, arbejdet med variation i skoledagen og åben skole. Alle skoler er ligeledes i gang med opbygning og udvikling af ressourcecentre. Skolernes ressourcecentre har til opgave at vejlede, understøtte og kompetenceudvikle lærere og pædagoger inden for udvikling og etablering af inkluderende læringsmiljøer.

På flere skoler mangler man gode understøttende og nutidige læringsrammer, der kan understøtte arbejdet med udviklingen af det pædagogiske fundament.

Der er særligt behov for en større variation i rumligheder, samt et generelt kvalitetsløft ift. indretning. På de fleste skoler er der et stort volumen af m², men indretningen er ikke optimal, ligesom der er et stort efterslæb i vedligeholdelse og energioptimering af bygningsmassen. Det er derfor oplagt, at man tænker renovering og modernisering sammen, så man får mest muligt for pengene, og udnytter muligheden for at løfte læringsmiljøet, hver gang der skal bygges om.

2.3 Generelle udviklingsprincipper

Skolerne i Egedal Kommune kan i praksis se ud på mange forskellige måder, men overordnet bør alle skoler følge nedenstående retningsgivere. De udgør et vigtigt fundament for den måde vi ønsker at udvikle vores skoler på i fremtiden – både som læringsinstitutioner og som kulturbærende institutioner i lokalområderne.

1) Fra lukket struktur til åben og inviterende kultur

Skolen er en kulturbærende institution i lokalsamfundet, og skal i fremtiden styrke den lokale sammenhængskraft på tværs af generationer og interesser. Det tilstræbes, at skolens bygninger i fremtiden skal være tilgængelige for alle, at alle skal føle sig velkomne og have en grund til at komme. Der skal arbejdes på større sambrug af skolens faciliteter, mens skolen dog har fortrinsret, når der er undervisning.

2) Fra opdeling til helheder

Det tilstræbes, at der som udgangspunkt arbejdes med enhedsskoler og at fællesskabsfølelsen skal styrkes på tværs af årgange gennem tværgående faglige og sociale initiativer. Læringsrummet skal understøtte dette med fællesrum og visuelle forbindelser.

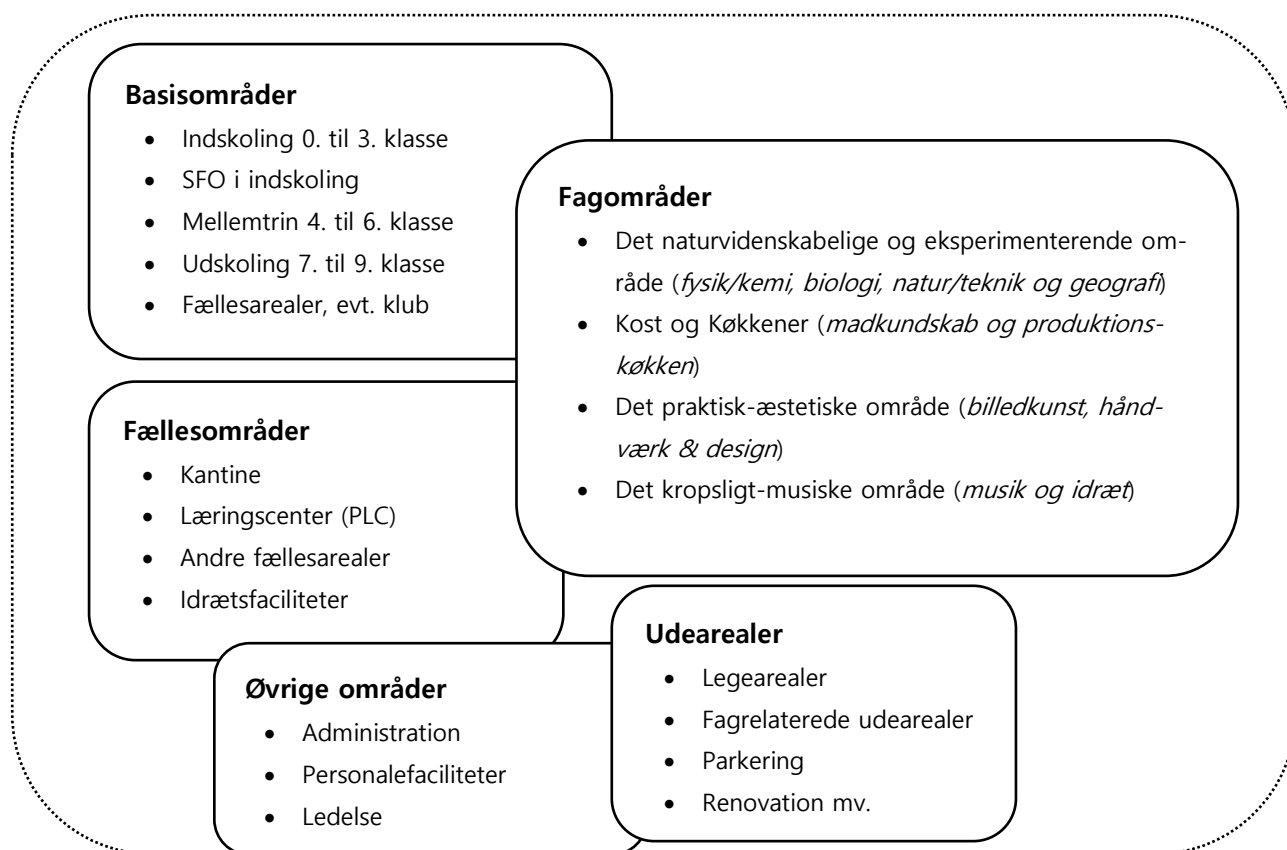

3) Fra standarder til variationer

Læringsrum skal være tydeligt kodet, så rummet med sin fysiske udformning formidler det faglige indhold og guider børnene i deres læring. Der kan på sigt arbejdes med færre hjemkelaselokaler i udskolingen, men det er ikke en forudsætning. Der skal arbejdes med flere rum af varierende størrelser og udformninger og rummene skal kunne anvendes fleksibelt. Der skal være rum til fordybelse, rum til gruppearbejde, rum til samlinger, lukkede rum, åbne rum, formelle rum og uformelle rum – rum til bevægelse, rum til kreativitet, rum til at tænke – både inde og ude.

2.4 Skolens områder

De generelle udviklingsprincipper gælder for alle skolens områder. Skolens områder/funktioner kan illustreres ved Figur 3.1 nedenfor. Som det fremgår, er funktionerne knyttet sammen i overordnede områder, som hver især rummer skolens specifikke arealer og lokaler.

Figur 2.2: Oversigt over skolens forskellige områder

Skolens basisområde er som udgangspunkt organiseret i indskoling, mellemtrin og udskoling. Det tilstræbes så vidt muligt at samle SFO og indskoling, mellemtrin og udskoling i hvert deres område. SFO og indskoling skal være integreret eller i tæt kontakt til hinanden. Skole og klub kan tænkes sammen i forhold til sambrug af lokaler. Fællesområderne består af kantine og PLC/Læringscenter samt fællesarealer i basisområder og idrætsfaciliteter, der samtidig er en del af fagområderne. De faglige områder skal, så vidt det er muligt, indeles efter fagligt slægtskab, så de kan udnytte fælles depoter og de overgange, der vil være mellem de faglige områder. Sidst er der øvrige områder, som består af administrations- og personalefaciliteter samt udearealerne, der både skal indrettes til legeområder og fagrelaterede udearealer. Krav til funktioner i skolens områder beskrives nærmere i kapitel 3-6.

2.5 5 værdier

Udover de generelle udviklingsprincipper er der 5 værdier, der skal arbejdes med, når der etableres kreative læringsmiljøer og multifunktionelle m².

2.5.1 Læring skal være for alle

Ingen børn er ens og denne mangfoldighed ses som en styrke. Alle elever har forskellige behov for understøttelse uanset fagligt niveau og sociale kompetencer. Læringsmiljøerne skal skabe forskellige muligheder for faglige og sociale fællesskaber og for forskellige pædagogiske greb. Der skal være fleksibilitet i antal rum og mulighed for at indrette basislokalet med flere rum i rummet.

Generelle behov for alle:

- Mulighed for at få ro og fordybelse et mindre sted, hvor elever kan være alene eller være i en lille gruppe.
- Behov for struktur og tydelighed i, hvordan områder anvendes.
- Behov for et sted at høre til, i et hjemområde eller en hjemklasse.

Derudover er der på flere skoleafdelinger tilbud til børn med særlige udfordringer, hvor muligheden for at deltage sammen med andre af skolens elever skal ind tænkes i rumopdelingen og indretningen.

Særlige behov for specialtilbud

- Tilbuddene integreres så deres basislokaler placeres sammen med det basisområde, der passer til alderstrinnet (indskoling, mellemtrin, udskoling), men med mulighed for mere ro evt. separat ind- og udgang.
- At tilbuddene har større mulighed for at dele op i mindre grupper (2-3 elever af gangen) og til fordybelse og ro.
- At der er mulighed for medarbejderpladser tæt på eleverne

Generelt er det intentionen, at områder til specialklasserækker indrettes, så de også kan anvendes i den differentierede undervisning for almenklasserne, hvis der i en periode er færre specialklasser, men at der omvendt også kan ske udvidelse af specialklasserækkerne, hvis der er behov for dette.

2.5.2 Multifunktionelle m²

Som introduceret i afsnit 1 arbejder Egedal Kommune med et begreb, vi kalder multifunktionalitet. Der handler om, at flere forskellige brugergrupper skal kunne anvende vores bygninger, byrum og grønne områder mere fleksibelt på forskellige tidspunkter. Idéen er, at vi kun indretter de nødvendige kvadratmeter, som til gengæld bliver indrettet smartere og mere fleksibelt. Det betyder, at vi gentænker den måde, vi udnytter kvadratmeterne på i vores mange kommunale bygninger. Det gælder eksempelvis skoler, dagtilbud, klubber, biblioteker, idrætsfaciliteter og kulturhuse.

Multifunktionelle m² og multifunktionalitet dækker over både en tilgang til valg og udformning af de fysiske faciliteter på og udenfor skolen såvel som, hvordan rammerne deles i praksis – og i hvor høj grad dette integreres med undervisningen.

Multifunktionalitet griber ind i mange forskellige forhold. Multifunktionelle faciliteter på skolen såvel som i lokalområdet rejser nye spørgsmål om eksempelvis ejerskab, udformning, kapacitet og belægningsgrad, drift og vedligehold samt booking. Når flere deler, kan de dele mere – og sådan skal vi tænke udviklingen af skolerne i Egedal.

Det rejser selvfølgelig en række spørgsmål som skal adresseres – i nogle forhold er der masser af gode eksempler på, hvordan man kan gøre smart og godt, og i andre forhold kan være nødvendige at prøve af, for at kvalificere, hvilke behov der reelt er.

Internt på skolen handler multifunktionalitet om at gøre skolens områder fleksible, så de kan anvendes til forskellige formål i forhold til at understøtte elevernes læring og trivsel. Et multihus kan eksempelvis bruges til at skabe tryk og mulighed for bevægelse for de nystartede mini-SFO'ere frem mod sommerferien, mens det om efteråret kan blive brugt til udskolingens musical. En formidlingszone i et fællesareal kan eksempelvis blive brugt til at holde elevoplæg om formiddagen og være minibiograf for SFO'erne om eftermiddagen. Mulighederne er mange, hvis multifunktionalitet tænkes ind fra starten.

Multifunktionalitet handler imidlertid også om at skabe fleksible rum, hvor borgerne i et lokalsamfund kan mødes på tværs af alder og interesser. Det understøtter samtidig målet om at styrke mangfoldighed og fællesskab i Egedal og skabe synergi mellem forskellige aktiviteter og mennesker.

Organisatorisk skal praktikken på plads, når flere brugere skal dele de samme faciliteter, det er forhold såsom: planlægning, ejerskab og ansvar, drift og vedligeholdelse m.m.

Socialt og kulturelt understøtter deleordninger, at flere brugere mødes på tværs af generationer og interesser. Her er det vigtigt at undersøge, hvilke behov de enkelte brugere har, hvor og hvornår samt hvad der rangerer højest.

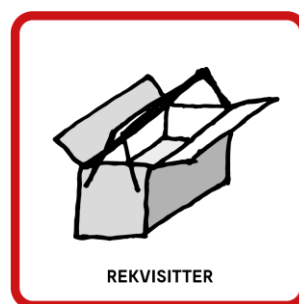
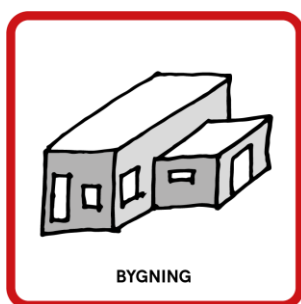
Fysisk betyder sambrug af lokaler, at belægningsgraden øges og dermed må kapaciteten tilsvarende følge med. Det giver nye muligheder for en flere typer af rum og faciliteter, eksempelvis kan en dele-

ordning muliggøre etablering af maker-space / fab-lab, som også kan anvendes som værksted i klubben om eftermiddagen og i kulturhusdelen om aftenen.

Pædagogisk betyder en større variation flere forskellige læringsrum og bedre understøttelse af de enkelte børns behov i forskellige sammenhænge. Endvidere vil sambrug være med til at understøtte læringsfællesskaber både i skolen og med omverdenen.

2.5.3 Holdbarhed og fornyelse

Kreative læringsmiljøer skal virke i praksis både i dag og i morgen, og eftersom der er svært at spå om fremtidens behov, må de fysiske rammer være tænkt fleksibelt allerede fra start. Derfor bør rammerne anskues i tre forskellige tidsaspekter:

Bygningen er et solidt grundelement, som skal stå i mange år og som har en lang holdbarhed. Det er vigtigt at bygningen er robust og at den på længere sigt kan udbygges i sin nuværende form eller transformeres til en ny funktion.

Rum er opdelinger inde i bygningen, som har en mellemlang holdbarhed. Rummene skal understøtte stedets anvendelse, organisering og sammenhæng på tværs, og derfor vil det med års mellemrum være fordelagtigt at justere rammerne.

Rekvisitter er tilbehør i rummene, som udskiftes ofte og har en kort holdbarhed. Rekvisitterne understøtter den daglige brug og kan let skiftes ud. Det kan variere mellem sæsoner, aktiviteter o.l.

2.5.4 Åben skole

Skolerne i Egedal Kommune skal aktivt bruge de muligheder, det giver at være en del af et samfund. Skolen skal ses som en åben struktur, der bruger de faciliteter og kvaliteter der ligger både indenfor og udenfor matriklen, og som samtidig også inviterer til samarbejde og fællesbrug af faciliteter. Bevægelsen mellem skole og omverden skal sættes i spil både i fysisk og organisatorisk forstand. Det handler blandt andet om at arbejde med læring på forskellige

niveauer og i forskellige sammenhænge samtidig med at bevægelsen imellem disse sættes i spil. Det handler om at skabe en forbindelse mellem det nære, skolens områder, lokalsamfundet, kulturen og naturen og samfundet generelt.

Vi anskuer 'skolen i samfundet' fra to perspektiver – dels et læringsmæssigt perspektiv og dels et afstandsmæssigt perspektiv. Begge perspektiver udfoldes herunder:

Læring og samarbejde i skolen og med omverdenen

Læring kan foregå mange steder og Egedal vil sætte fokus på at udvikle nye pædagogiske metoder ved at lære i en bevægelse mellem skole og omverden. Det handler både om at invitere lokalsamfundet, foreninger, virksomheder eller andre ind på skolen, men også at bringe skolen mere ud i omverdenen og bringe bevægelsen mellem skole og omverden mere i spil.

Egedal ønsker at øge fokus på indgåelse af partnerskaber i lokalområdet med foreningslivet og virksomhederne. Både de gode muligheder og barriererne for at lykkes i praksis skal undersøges nærmere sammen med personalet på skolerne.

Læring og samarbejde kan foregå på forskellige niveauer:

Internt i klassen, findes læringsmuligheder i den projektbaserede læring, som kan inkludere et eller flere fag. Det sker i den ligeværdige læring, hvor børnene hjælper hinanden med at kvalificere deres arbejde og det sker i samarbejdsprojekter, hvor alle bærer en del af det fælles ansvar for eksempelvis køkkenhaven eller madboden.

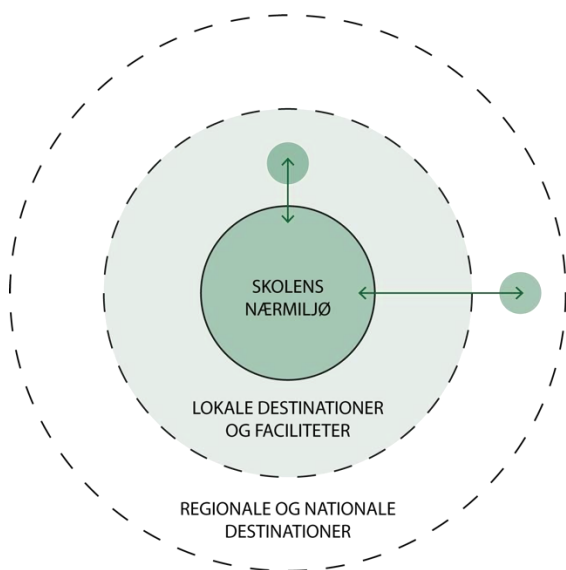
På tværs af hold og årgange, findes læringsmuligheder, når børn samarbejder i større og mindre forløb. Det kan være som store temaer på tværs af hele skolen, men det kan også være i en mindre skala som eksempelvis en mentorordning mellem stor og lille. De tværgående læringsforløb koblet med dannelse af sociale relationer styrker fællesskabsfølelsen og øger trygheden.

I eksterne samarbejder, findes læringsmuligheder, når børnene samarbejder med udefrakommende. Det kan være samarbejder med virksomheder, foreninger, frivillige, forældre og andre aktører i lokalområdet. Det kan ske som samarbejder under et projektforsløb, i praktikker eller som mentorordninger. Det kan være samarbejder, der går på tværs af generationer, såsom et fortællerforløb mellem plejehjem og indskoling.

Bevægelsen mellem skole og omverden

Skolen har en placering – og hermed et udgangspunkt. Bevægelse væk fra dette tager tid og skal tænkes ind i en læringsmæssig sammenhæng. Vi inddeler derfor bevægelse i tre kategorier: skolens nærmiljø, lokale destinationer og faciliteter samt regionale og nationale destinationer.

Figur 2.3: Illustration af skolen i samfundet

Skolens nærmiljø, skal i langt højere grad understøtte bevægelsesintegreret undervisning såvel som mere ude- og naturorienterede læringsforløb. Mange skoler i Egedal grænser i dag op til natur, og det bør aktiveres i højere grad. Der skal udformes flere rum, som lægger op til mere aktive og varierede undervisningsformer. Bevægelse skal ses i sammenhæng med de øvrige pædagogiske tilgange og skal endvidere tænkes ind som et bærende element både inde og ude.

Skolens udemiljø skal understøtte, at det er nemt at flytte undervisning udenfor – både kortere og længerevarende forløb. Der skal være adgang fra alle undervisningsrum til udemiljøerne, og det skal være muligt at arbejde med formidling, projektflade og fordybelse både ude og inde. Der skal så vidt muligt være god sammenhæng mellem faciliteter inde og ude.

Også pauserne skal være attraktive at afholde ude – der skal etableres nye miljøer som er tiltalende for skolens børn, og der skal lyttes til, hvilke ønsker og behov de har i den sammenhæng.

Også for skolens udemiljø gælder principperne om holdbarhed og fornyelse, og man kan med fordel tænke i at variere miljøerne så der både er miljøer af både permanent og midlertidig karakter.

For nærmiljøet er det ligeledes vigtigt at tænke 'åben skole' ind – således at skolens udemiljøer også tilbyder noget til lokalområdet og er attraktive for borgere og foreninger at gøre brug af.

Lokale destinationer og faciliteter, byer og landområder har mange faciliteter som ofte bruges for lidt og af for få. Det ønsker vi at gøre op med i Egedal. Som et led i strategien om multifunktionelle m², ønsker Egedal at samtænke faciliteter på tværs af ejerskab og brugerflader så vidt muligt. Læring kan foregå mange andre steder end på skolens matrikel, og bevægelsen derhen kan fordre en bedre læring. Det kan eksempelvis være en amfi-scene i parken, sansehaver på det lokale plejehjem, dyr på bondegården, klatrevæg i sportshallen, bålhytte hos spejderne etc.

De fysiske og organisatoriske muligheder er mange, men denne form for sambrug kræver at parterne samarbejder – hvad enten det er kalenderplanlægning eller udvikling af samarbejdsprojekter. Det er et område som Egedal ser et stort potentiale i, men også et område der skal udfoldes yderligere og gøres erfaringer indenfor.

Regionale og nationale destinationer, er gode læringsoplevelser som man vil rejse længere for at komme til. Destinationer som ligger længere væk stiller omvendt andre krav til transport og planlægning. Typisk vil disse destinationer kræve at der afsættes hele dage til besøget. Det kan være besøg på Nationalmuseet, Christiansborg, Møns Klint etc.

Elementet af samarbejde er mindre, da der ofte vil være tale om engangsbesøg.

2.5.5 Motiverende indemiljøer

Det er vigtigt for elevernes læring og trivsel, at de er motiverede til at lære nyt og til at opbygge positive relationer i de fællesskaber, de indgår i med hinanden og med de voksne. Ud over at understøtte dette ved at skabe større bevægelse og samarbejde mellem skole og omverden og blandt andet sætte udemiljøet mere i spil ønskes det at skabe nogle motiverende indemiljøer.

Indemiljøet skal være indbydende og give eleverne en følelse af ejerskab således at de får lyst til at passe på bygningen og dens inventar. Der skal arbejdes med den arkitektoniske ergonomi og sikres god varieret belysning med tilstrækkeligt dagslys, god luftkvalitet, behagelig temperatur, god akustik, samt inventar, der imødekommer forskelligartet og varieret anvendelse. Tilmed skal indtænkes afskærmning både visuelt og auditivt således at alle har adgang til et sted, hvor de med tilfredshed kan fordybe sig, få formidling og kan samarbejde i små og store grupper.

Indemiljøet skal både bruges i faglig sammenhæng og skal tilbyde ophold og sociale aktiviteter i pauserne. Dette kræver en enkel og intuitiv afkodning af rummenes anvendelse således at eventuelt sideløbende aktiviteter ikke forstyrrer hinanden. Der kan med fordel arbejdes med en tydelig fagtoning i visse områder og lokaler for at øge motivationen og nysgerrigheden yderligere. Dette kan gøres ved at indrette med rekvisitter, der tilskrives sig eksempelvis de humanistiske fag, et enkelt udvalgt fag eller et tema, en specialisering eller et projekt. Uanset om der udføres en fagtoning eller ej er det vigtigt at der er mulighed for at sikre en enkel måde at holde læringsmiljøerne tidssvarende og fleksible til fremtidig anvendelse.

Eleverne skal kunne føle sig trygge og afslappede i skolens indemiljøer og de skal have et særligt område eller lokale, der tilbyder et særligt tilhørsforhold. Dette skal dels understøttes ved at arbejde med den arkitektoniske ergonometri, men også ved at indtænke et element af hjemlighed. Dog skal hjemligheden ikke stå i vejen for et motiverende læringsmiljø. Der kan derfor med fordel anvendes en indretning med planter og med inventar i naturmaterialer, der har forskellige anvendelsesmuligheder alt efter faglige og pausemæssige behov.

Æstetik

Egedal kommunes skoler skal være æstetiske, indbydende og harmoniske. De skal opleves lyse og venlige og signalere kvalitet. Indemiljøerne skal indrettes med et bevidst og sammenhængende udtryk gennem farvevalg, design- og materialevalg, der bedst muligt understøtter behagelige pauseområder og inspirerende læringsmiljø. Skolerne skal kunne balancere i både at være fokuserede læringsmiljøer, men også kunne fremstå som åbne miljøer, der skal kunne invitere den lokale bys borgere ind på skolen. Tilbygninger til de eksisterende skoler og skolernes udearealer skal fremstå velintegrerede i forhold til den omgivende by og det omgivende landskab.

Skolernes indvendige fysiske rammer skal have æstetiske og langtidsholdbare kvalitetsløsninger og skal kunne understøtte både læringsfællesskaber og fritidsaktiviteter både indendørs såvel som udendørs. De skal indrettes æstetisk, funktionelt og fleksibelt, så der også tages højde for den fremtidige udvikling på de enkelte skoler.

2.6 Vilkår for de fysiske rammer

De fysiske rammer er af afgørende betydning for at kunne skabe de kreative læringsmiljøer. Der eksisterer en række grundvilkår for de fysiske rammer, der stammer både fra lovgivning (bygningsreglement, Folkeskoleloven mv.) samt fra Egedal Kommunes planer og strategier. Nedenstående vilkår er særlige krav til de fysiske læringsmiljøer, som ikke er lovbestemte, men bestemt politisk via strategier eller planer. Disse vilkår skal, ligesom de generelle principper og værdier, indgå i arbejdet med at skabe kreative læringsmiljøer og multifunktionelle m².

Arealer

For alle byggesager gælder, at alle basislokaler, der er berørte af byggeriet skal kunne indeholde 28 elever + 2 lærere (30 personer) jf. folkeskolelovens § 17, hvori det er anført, at en klasse kan rumme op til 28 elever ved skoleårets begyndelse. Udvidelse af kapacitet kan opnås både ved en udvidelse og/eller en omlægning af skolens kvadratmètre. Kravene til basislokaler er, at der som minimum skal være $(28 + 2) \times 6 \text{ m}^3 = 180 \text{ m}^3$ afsat til hvert basislokale. Pladsen kan enten være indeholdt i basislokalet eller i basislokalet inkl. grupperum/fællesområde i umiddelbar nærhed, hvor læreren har mulighed for at følge elevernes arbejde visuelt. Ved nybyggeri er det et krav, at basislokaler minimum er 60 m².

Er der eksempelvis i særlige tilfælde kun kubikmeter til 24 personer i et basislokale, skal de resterende kubikmeter til de sidste 6 personer anvendes i et grupperum og/eller fællesområde i umiddelbar nærhed af basislokalet, således at læreren har visuel kontakt med eleverne.

Det skal være muligt, enten i basislokalet eller i umiddelbar nærhed til dette, at samle hele klassen til en fællesgennemgang. Alle elever samt lærer bør som udgangspunkt have en arbejdsplads i basislokalet.

Det er en forudsætning, at skoler i forbindelse med renovering ikke reduceres i kapacitet. Derfor skal renoveringen udføres så skolen efterfølgende, som minimum, har samme lokalekapacitet som før renoveringen, dog med en bedre anvendelse af arealerne jf. de generelle udviklingsprincipper samt de 5 værdier.

Rengøring, drift og vedligehold

Der skal anvendes løsninger og materialer, der kræver minimalt vedligehold, og som er rengøringsvenlige både i forhold til arbejdsmiljø, vedligehold og hygiejne.

Der skal anvendes løsninger og materialer, der vurderes at have lave udskiftningsomkostninger, med mindre de i stedet har en lang levetid og overholder ovenstående krav.

I udviklingen af byggeprogram for hver skole skal hvert lokale screenes med henblik på at vælge de mest rengøringsvenlige og vedligeholdelsesmæssigt bedste løsninger. I denne proces inddrages brugere samt repræsentanter fra driften og rengøring³.

Når der arbejdes med at åbne skolen mere op for lokalsamfundet skal der tages stilling til, om driftsøkonomien skal opjusteres, da det kan forventes at der vil være større slid på bygningerne og at lokaler og fællesområder vil kræve mere rengøring. Driftsøkonomien skal generelt tilpasses ændring af arealer.

Bæredygtighed og cirkulær økonomi

Det fremgår af ejendomsstrategien, at alle eksisterende og nye ejendomme skal drives, renoveres og bygges bæredygtigt med fokus på mindst mulig miljøbelastning og et godt indeklima for både brugere og medarbejdere på kommunens arbejdspladser

---

³ Se bilag 2 og 3.

Nybyggeri skal mindst leve op til gældende standarder for bæredygtighed for at belaste miljøet mindst muligt. Der er fokus på bæredygtig opførelse i forhold til materialevalg og byggemetoder, samt bygningernes efterfølgende vedligehold.

I den løbende drift af de eksisterende bygninger er der fortsat fokus på at bruge bæredygtige energioptimale løsninger, samt sikre et godt indeklima.

Det tilstræbes, så vidt muligt, at genanvende inventar af ordentlig kvalitet. Enten direkte eller ved hjælp af upcycling, men uanset hvilken form for genbrug skal skolernes inventar være af lige så høj kvalitet som nyindkøb. Der kan gennemføres læringsforløb om bæredygtighed, hvor eleverne er med i processen og ser skolens gamle møbler blive renoveret, omdannet, malet eller doneret med henblik på at skabe mere tidssvarende indretning og med henblik på at skåne miljøet. Der kan også gennemføres åben skole projekter i eksempelvis håndværk og design, hvor man designer nye møbler ud af materialerne fra de gamle og indgår i et samarbejde med lokale virksomheder. Gamle slidte skoleborde kan eksempelvis blive til et specialinventar bestående af kasser i forskellige højder eller til en akustiskskabende vægbeklædning. Nøgleordene er innovation, bæredygtighed, læring og dannelse.

3.0 BASISOMRÅDER OG FÆLLESAREALER

3.1 Læringsmiljø i basisområder

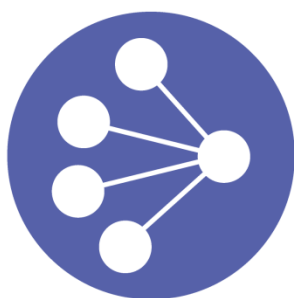
Basisområderne udgør en væsentlig del af skolen, og er områder, der samler mange funktioner. Der skal, så vidt muligt, etableres rumlig og funktionel fleksibilitet i de enkelte områder. Områderne skal kunne benyttes til flere funktioner og flere former for undervisning, aktiviteter og samvær.

Den rumlige og funktionelle fleksibilitet opstår, når man sørger for, at det samlede bygningskompleks består af rum, der varierer i størrelse, type og med varierende forløb. Dermed skabes mulighed for, at de kan danne ramme om mange forskellige aktiviteter. Der skal være rumforløb og sammenhænge, hvor der kan laves formidling med plads til fordybelse. Ligeledes skal der være arealer, hvor man kan samles i større grupper.

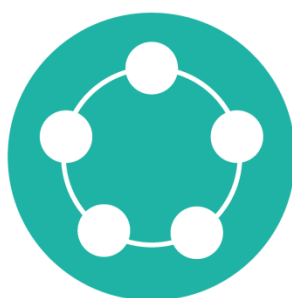
For den pædagogiske vision på Egedal Kommunes skoler, har vi valgt tre forskellige læringsituationer: Formidling, Projektflade og Fordybelse (se figur 3.2 nedenfor).

De tre læringsituationer udspiller sig igennem en dag i et flow, så læringsmiljøerne anvendes på forskellige måder afhængig af opgaven, tidspunktet på dagen og om det er en individuel opgave, gruppearbejde eller en mere praktisk orienteret opgave.

De tre læringsituationer i mødekommer fællesskabets behov, elevernes individuelle behov, og støtter samtidig sociale interaktioner og udveksling af færdigheder og kompetencer på tværs af det fysiske læringsmiljø.

Formidling

Projektflade

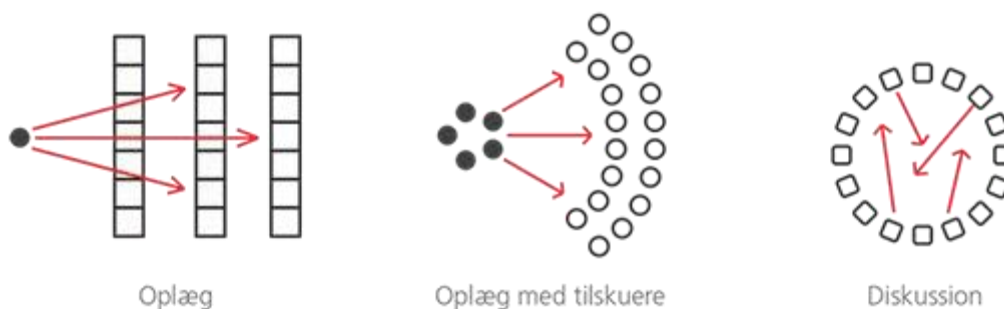
Fordybelse

Figur 3.1: De tre læringsituationer.

Forslag til opstillinger:

Formidling:

Et læringsrum med fokus på formidling, hvor klassen, holdet eller gruppen er samlet og opmærksomheden rettet mod underviseren, der underviser i færdigheder og formidler viden til eleverne. Der er primære formidlere og oplægsholder (lærer og/ eller elever) og modtagere. Læreren leder klasserummet.

Figur 3.2: Undervisningsrum til formidling

Træningsrum til fordybelse:

Træningsrum til fordybelse, hvor eleverne selvstændigt eller i små grupper øver sig i færdigheder og fordyber sig i viden, som ofte ligger i forlængelse af det, der er blevet gennemgået i undervisningsrummet.

Læreren vejleder og udfordrer eleverne på baggrund af deres faglige niveau.

Under de individuelle studier er det ofte med en høj grad af medbestemmelse og mulighed for selv at vælge et egnet arbejdssted, således er et træningsrum en velegnet form for læringsrum, da eleverne bliver udfordret og får lov til at engagere og fordybe sig i viden.

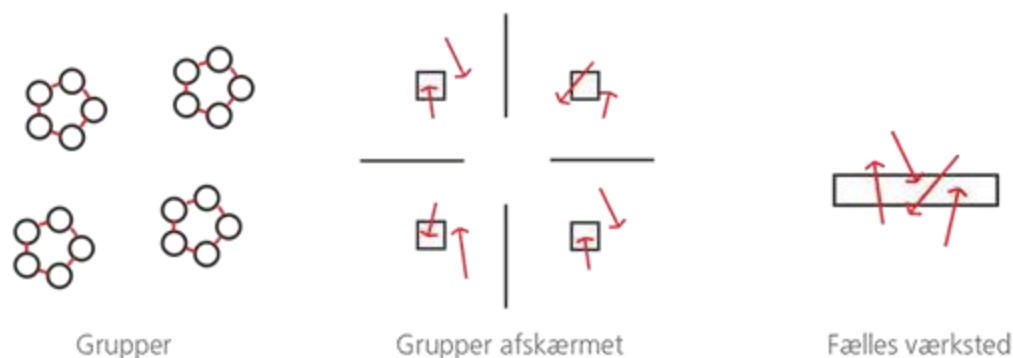

Figur 3.3: Træningsrum til fordybelse

Studierum til projektarbejde:

Den sidste form for læringsrum er et studierum til projektarbejde, hvor eleverne især i grupper fordyber sig i, afprøver og udvikler viden.

Læreren og/eller ældre elever vejleder og understøtter læringsprocesserne. Eleverne udforsker selvstændigt projekter af både teoretisk og kreativ karakter.

Figur 3.4: Studierum til projektarbejde

De enkelte basisområder skal være overskuelige og så vidt muligt placeres samlet for hhv. indskoling/SFO, mellemtrin og udskoling. Klasser bør som udgangspunkt ligge sammen i henhold til alderstrin.

De forskellige rumforløb, skal fremstå sammenhængende, gerne ved at indarbejde glaspartier i væggene og/eller ved hjælp af glasdøre, hvor dette giver mening for undervisningen. Det bør overvejes og afklares i en brugerinvolveringsproces, hvor meget og hvor der kan etableres glaspartier, så det passer til funktion og behov. Det samlede bygningskompleks skal have en klar disponering, så de forskellige aldersgrupper og deres forældre let kan orientere sig. Basisområderne skal, så vidt muligt placeres i relation til hinanden, således at man i de enkelte afsnit kan benytte sig af lærerne og undervisningsfaciliteterne på tværs af klasserne.

For alle basisområder gælder, at klassen skal kunne arbejde samlet, men der skal også være gode muligheder for at kunne arbejde i større eller mindre grupper. Undervisningen kan variere fra store grupper, på to til tre klasser sammen, til mindre grupper á 10 til 15 elever ned til 2-mandsgrupper eller en enkelt elevs selvstændige arbejde.

Dokumentation og fremvisning

Der skal være plads til, at eleverne kan dokumentere deres arbejde. Det betyder, at der skal være plads til at fx plancher og produkter er synlige i de fysiske rammer i basisområderne ved reoler, vægplads til ophæng eller andet. Eleverne får dermed en mulighed for refleksion over deres læringsprocesser og der skabes stolthed omkring deres faglige og sociale udvikling. For skolen bliver det muligt at vise, hvordan der kontinuerligt arbejdes med elevernes faglige og sociale udvikling. Det vil endvidere styrke dialog mellem hjem og skole og skabe gennemsigtighed i elevernes optagetheder. Ligeledes vil det styrke elevernes tilhørsforhold til deres område.

Hjemklasseprincip

I Egedal Kommunes skoler er der hjemklasseprincip for indskoling (0- 3 årgang), mellemtrin (4.-6. årgang) og udskoling (7-9 årgang). Det indebærer, at en klasse på op til 28 elever hører hjemme i et bestemt basislokale - deres hjemklasse. Der skal være siddepladser til 28 i hvert basislokale. Der kan arbejdes med at udskoling indrettes uden hjemklasseprincip på sigt i de enkelte brugerinvolveringsprocesser på hver skoleafdeling.

3.2 Beskrivelse af rum og funktioner i basisområdet

Herunder er en beskrivelse af de enkelte rum og funktioner, der ligger i basisområderne.

Basislokaler

I basislokalet kan eleverne få og give fælles beskeder, modtage undervisning og sidde i større eller mindre grupper og arbejde. Gruppearbejdet kan også foregå i tilstødende fællesarealer og i grupperum, nicher mm. Det betyder, at der vil være undervisning, der foregår udenfor basislokalet.

Udskolingens basisområder rummer i udgangspunkt skolens 7. til 9. klasses trin, i alt 3 årgange. Hjemklasseprincippet er gældende for udskoling, men der kan arbejdes med at udfase hjemklasseprincippet på sigt i udskoling. Det skal dog stadig være muligt for eleverne at have et fast tilhørsforhold, enten i et (fag)lokale eller i fællesområdet. Indretningen skal rette sig mod et ungdomsmiljø. Det gælder både udsmykningen af områderne og valg af inventar.

Grupperum, nicher mm.

Grupperum, nicher mm. bruges, når læring foregår i mindre hold/grupper. Grupperum, nicher mm. bør være placeret i åben forbindelse med fællesarealer. Udvalgte grupperum, nicher mm. bør være i direkte forbindelse med basislokalet. Enkelte grupperum skal kunne aflukkes/afskærmes til brug for fortrolige samtaler og lignende og der skal være nem adgang til et udtag. Rummene skal tænkes multifunktionelt og indrettes, så medarbejdere også kan bruge rummene fleksibelt til møderum/midlertidige arbejdsstationer ved behov⁴.

Fællesarealer inkl. garderobeområde i basisområderne

Fællesarealerne skal være med til at give basisområderne deres egen karakter, så børn, elever, pædagogiske medarbejdere og lærere føler et tilhørsforhold til deres område. Fællesarealerne skal understøtte mulighederne for hold-

---

⁴ Se også kapitel 5.

dannelse samt understøtte differentieret undervisning. Fællesarealerne fungerer både som opholdsrum og som arbejdsområde for elever og lærere, og der skal være mulighed for både fordybelse, gruppearbejde og afslapning.

Fællesarealerne fungerer ofte som elevernes garderobeområde. Garderobeområdet skal, såfremt det indgår som en del af fællesområdet, tænkes aktivt ind med mulighed for at kunne indrette mindre områder til fordybelse, gruppearbejde o.a. Der kan etableres lockers til eleverne. Dette beslutes i brugerinddragelsesprocessen på hver skole. Hvis det beslutes ikke at etablere basislokaler for udkolingen, skal der etableres lockers.

Fællesarealerne har en særlig betydning, fordi det er her eleverne kan dyrke fællesskabet både fagligt og socialt. Eleverne skal have mulighed for at materialisere deres læring ved optræden, plancher, modeller og video, aktiviteter der kan foregå i fællesarealerne.

Der skal etableres fællesområder, der giver mulighed for samling i større grupper samt kan give mulighed for at spise sammen. Det kan være enten i et kantineområde eller i fællesområderne.

Depoter

Depoter skal benyttes til at opbevare materialer til de enkelte basisområder, og til opbevaring af elevernes arbejder.

Toiletter

Der skal være let adgang til toiletter fra alle områder herunder basis- og fagområder, personaleområder, læringscenter samt fra udearealerne.

3.3 SFO og indskolingsområde – særlige krav

Indskolings basisområde rummer skolens 0. til 3. klassetrin, i alt 4 årgange. SFO er en integreret del af indskolingen og disponeringen af indskolingen skal derfor gøre det muligt, at skole og fritidstilbud kan dele lokaler.

Skolefritidsordning (SFO) er organiseret i to:

- Mini-SFO fra 1. april, det år børnene begynder i skole og frem til opstart i 0. kl. i august.
- SFO er et tilbud fra 0.kl. til og med 3. klasse.

Ledelse af skolefritidsordningen er en del af skolens ledelse. SFO og skole deler arealer og faciliteter..

Placering og disponering af SFO og indskolingsområde skal understøtte muligheden for tæt samarbejde og fælles ejerskab om rum og faciliteter, så de frit kan benyttes af både skolen og SFO. Den tætte relation giver mulighed for, at man kan ændre og udvide råderummet for børn og ansatte på forskellige tidspunkter af dagen. I skoletiden får børn og personale et større råderum til brug for bevægelse, holddeling, understøttende undervisning mv., og når skoledagen er slut, kan basis- og faglokalerne benyttes af SFOen, så vidt muligt.

3.3.1 Krav til indretning af SFO i indskolingsområdet

Basisområdet skal:

- ligge i relation til indskolingsområdet
- etableres med et køkken som det centrale omdrejningspunkt
- som minimum indeholde ét kreativt værksted
- have et kreativt værksted, hvor der kan arbejdes med ler, træ og andre pladskrævende materialer (det bør overvejes om skolens faglokaler kan bringes i spil)

Hvis SFOen ikke kan ligge i tilknytning til skolens indskolingsområde, skal det vurderes, om følgende faciliteter kan deles med skolen:

- Garderobeområde i indskoling
- Børnetoiletter
- Personale-/gæstetoiletter
- Rengøringsrum og vaskeri

3.4 Skole og klub

Fra 4. til 7. klasse har eleverne mulighed for at gå i fritidsklub. I 7. klasse er der tilbud om ungdomsklub. Der kan arbejdes med større sambrug af lokaler mellem klub og skole de steder, hvor der er etableret klub på, eller i umiddelbar nærhed, af skolen. De unge har mange af de samme behov i skoletiden og om eftermiddagen mens de er i klub. Det kan både være til afslapning og bevægelse samt IT-faciliteter, hands-on produktion. Derudover kan der med fordel tænkes i dobbeltanvendelse ift. spisesituationer eller andet.

De steder, hvor en nærliggende placering af klubben giver synergimuligheder, kan der i øvrigt tænkes i øget sambrug mellem klubbens faciliteter og skolens faciliteter, også for indskoling og SFO, hvis dette er muligt. Dette gælder både lokaler såvel som udearealer. En større sambrug skal afklares i en brugerproces, hvor klub og skole arbejder sammen om at afdække muligheder og potentialer.

3.5 Fællesarealer

Skolens fællesarealer skal åbne op for fællesskaber af forskellig slags og forskellige størrelser af grupper. Visse fællesarealer skal kunne bruges til små grupper og andre til store. Visse til ro og andre til højaktivitet. Fællesarealerne kan være tilpasset således, at anvendelsen går på tværs af elever og lærere, skole og lokalsamfund, på tværs af fag, klasser årgange eller trin. Fællesarealerne skal tænkes multifunktionelt.

Det kan være en fordel at designe fællesarealerne således, at de fleksibelt kan bruges i forskellige sammenhæng og af forskellige brugere. Samtidig er velfungerende fællesarealer karakteriseret ved at være defineret tydeligt, således at det er intuitivt at gennemskue mulighederne og at der er indrettet ud fra de formål rummet skal imødekomme. Derfor er det vigtigt også at tænke en afgrænsning ind – hvem er det ikke tiltænkt og til hvad? Det kan være værdifuldt at mødes på tværs af alder, men der er også behov for at samles i mere afgrænsede grupperinger for at skabe et stærkere sammenhold. Det kan eksempelvis være vigtigt for skolens medarbejdere at kunne mødes uden at eleverne er til stede eller det kan være nødvendigt for elevernes koncentration, at de ikke skal dele fællesarealer i løbet af undervisningen.

Det er oplagt at tænke flere formål og dermed funktioner ind i forhold til kantineområdet, det pædagogiske læringscenter (PLC) og i forhold til idrætsfaciliteterne både ude og inde. Mht. PLC beskrives det særskilt nedenfor. Både organisatorisk og fysisk skal spisesituationen indrettes så man sidder opdelt efter alder og der for alle spiseområder gælder det at der skal være en høj grad af arkitektonisk ergonomi.

Områder med højaktivitet kan eksempelvis være idrætshallerne og fodboldbanerne, men det kan også være udearealer, der er designet så de både kan bruges til gruppearbejde i timerne og til leg og ophold i frikvarteret og efter skoletid. Indendørs kan det eksempelvis være multihuse, der kan anvendes til samlinger på tværs af klasser, til små koncerter, til tumlelege i mini SFOen, til teaterstykker eller til fritidsaktiviteter efter skoletid. Gangarealer kan anvendes til mange flere formål end transport fra a til b. De kan udnyttes til fordybelse, gruppearbejde eller til embodied learning, løb eller klatring. Man kan også indrette fællesarealer som særligt henvender sig til undervisningen indenfor et bestemt fagområde, som samtidig kan bruges til eksempelvis fordybelse, produktionsarbejde eller formidling.

3.6 Ressourcecenter (RC) og pædagogisk læringscenter (PLC)

Ressourcecentre og pædagogiske læringscentre skal opbygge kapacitet, så de sammen kan lave indsatser som er både forebyggende, foregribende og indgribende. Visionen er at indsatserne med tiden bliver primært af forebyggende karakter, og tidlig indsats er dermed i fokus. RC har ikke ligesom PLC en fysisk form men er en organisatorisk indsats med interne og eksterne medarbejdere, der arbejder med eleverne trivselsmæssigt og læringsmæssigt på gruppeniveau og på individniveau. Der er en vigtig kobling med PLC i forbindelse med læremidlerne. Derudover kan PLC danne rammer for sparring mellem de medarbejdere der er en del af ressourcecenteret. Tilmed kan nogle af PLC bruges til mødeaktiviteter og teamsamarbejdet i RC-gruppen.

Hver af Egedals skoler skal have et PLC. Det skal understøtte den differentierede undervisning og være et sted, hvor man kan opsøge, indsamle og omdanne viden. Her kan arbejdes med en kobling mellem PLC og et makerspace eller et fab-lab. PLC skal kunne rumme op til omkring 50 personer og skal indrettes så børn, unge og voksne kan fordybe sig, modtage og afgive instruktioner og oplæg samt kan arbejde i grupper med fagligt indhold og produktion. Disse aktiviteter skal så vidt muligt ikke forstyrre hinanden, hvilket kan løses med zoneinddeling samt visuel og

auditiv afskærmning. Derudover skal læringscenteret have funktion som et centralt formidlingssted, hvor der kan gennemføres tværfaglige forløb og hvor eleverne kan udstille og formidle deres arbejde på tværs af årgange og projekter. Derved gøres det synligt, hvad eleverne lærer og hvordan de lærer det samt der vises en mangfoldighed af undervisningsformer, som kan være til inspiration. Tilmed skal der være både formelle og uformelle mødesteder for skolens pædagoger og lærere samt der skal understøttes mulighed for sparring og forberedelse.

Læringscenteret omfatter følgende faciliteter:

- Videnscenter (digitalt og fysisk)
- Formidlingsværksted
- Fleksible arbejdspladser/studiepladser med mulighed for adgang til el-udtag
- Depot
- Opbevaring, opladning og udlån af udstyr som eksempelvis bærbare, tablets, div. devices,
- Video- og lydudstyr inkl. overførselsudstyr
- Mulighed for fleksible møderum/grupperum
- Arbejdspladser til leder af pædagogisk center eller anden medarbejder med ansvar for PLC
- Ind og udlån af bøger og andet undervisningsmateriale

Ydermere skal der være plads til at eleverne kan arbejde med projektformidling dvs. digital produktion af lyd, video og billeder. Dette kan dog også ske i tilstødende faglokaler. Generelt arbejder elever primært på deres tablets/chromebooks, hvorfor der ikke er behov for etablering af IT-lokale med PC'ere. I stedet kan der arbejdes med udlån af PC'ere.

I forbindelse med nyetablering af PLC skal foretages en analyse af hvorledes man kan opnå den bedste form for multifunktionalitet både til gavn for skolen og andre brugere i lokalsamfundet, SFOen, klubben, mm. Det skal tilmed overvejes, hvorledes der på den enkelte skoleafdeling bedst kan tænkes tværgående formål, således at det hensigtsmæssigt passer med skolens områder. Nogle steder er det mest hensigtsmæssigt at samtænke eksempelvis mellemtrinets fællesarealer og andre steder skolens indgang, men det kan også være medarbejdernes forberedelsesfaciliteter, der bliver en del af PLC-området. Dette afhænger af skolens parathed og planløsning. PLC kan godt ligge i forbindelse med et fagtorv, men skal dog stadig understøtte både de humanistiske, de naturfaglige og de praktisk/musiske fag. PLC'et kan meget vel agere skolens hjerte og ansigt udadtil og åbne sig mod omverdenen. Det kan anvendes multifunktionelt henover dagen, således at lokalsamfundet får adgang og der skabes kontakt og gennemsigtighed omkring skolens og omverdenens arbejde og projekter.

4.0 FAGOMRÅDER

4.1 Organisering af fagområder

Det bærende i fagområderne er, at der er fagspecifikke rum, der kan være indrettet med laboratorier, værkersteder og rum, hvor eleverne kan indgå aktivt i undervisningen. I forbindelse med renovering- og udbygningen af skolerne skal kapaciteten af fagområderne følge antallet af klassetrin og spor⁵. Der skal være mulighed for lokalefællesskab, og det enkelte faglokale skal indrettes med plads til 28 elever.

I organiseringen af skolernes fagområder sigtes mod at oprette fagtorve med samling af faglokaler, hvor der kan opnås gode faglige sammenhænge og synergier. Det betyder, at de faglokaler, der er beslægtede, placeres i forbindelse med hinanden - i fagtorve - således at der kan etableres fælles depoter og lignende faciliteter for hele fagområdet. Samtidig skal alle de tilstødende gangarealer og fællesområder tænkes ind som et aktiv til fagområderne, og understøtte gruppearbejde.

Nedenstående fagområder er samtænkt i faglige klynger og inddeles på denne måde:

- Det naturvidenskabelige og eksperimenterende område (fysik/kemi, natur/teknik, geografi og biologi)
- Det praktiske æstetiske område (billedkunst, håndværk & design)
- Det kropsligt musiske område (musik og idræt)
- Naturviden og Madkundskab (Fysik, kemi, biologi, natur/ teknik, madkundskab)

Det Pædagogisk Læringscenter, PLC kan, hvor det er muligt, samtænkes med fagområderne. Se afsnit 3.6.

Faglokalerne skal tænkes multifunktionelt, hvor det skal være muligt for andre, fx SFO, klubber eller eksterne brugere, at anvende lokalerne, når der ikke er undervisning. Der skal derfor indtænkes aflåselige depoter/skabe til opbevaring, så lokaler kan deles med andre efter endt undervisning.

Fagområdernes rum og tekniske krav skal specificeres nærmere i et byggeprogram i et projektforslag i samarbejde med skolens brugere. Nedenstående beskrivelse omfatter krav til fagområdernes fremtidige organisering og samtænkning med andre fagområder i fagtorve.

4.2 Naturvidenskab og Madkundskab (fysik, kemi, biologi, natur/teknik, madkundskab)

Undervisningen i fysik/kemi/biologi foregår i 7. til 9. klasse. Undervisningen i natur/teknik foregår i 1. til 6. klasse.

---

⁵ Se bilag 4 med nøgletal, hvor antal spor er omsat til antal faglokaler.

Eleverne fra 7. - 9. klassetrin bliver undervist i geografi.

Undervisningen i madkundskab foregår på 4. til 7. årgang, som et obligatorisk, et- eller flerårigt forløb. Desuden indgår faget i valgfagsrækken på 7.- 9. klassetrin, hvilket betyder, at lokalerne skal kunne bruges af elever fra 4. til 9. årgang.

Indenfor området naturviden- og madkundskab bliver der undervist i følgende fag:

- Fysik/kemi
- Biologi
- Natur/teknik
- Geografi
- Madkundskab

Undervisningen i naturviden- og madkundskab smelter i stigende omfang sammen og supplerer hinanden på tværs af discipliner og kan med fordel tænkes sammen i et fagtorv. Madkundskab er et prioriteret område, hvor der kan være en synergi ved at lægge det i sammenhæng med naturvidenskab. Viden bliver delt på tværs og der bliver lavet tværfaglige aktiviteter, udstillinger samt gruppe- og projektarbejde. Fab-Labs og samarbejde med erhvervslivet er gode bud på den fremtidige undervisningsform. Derfor skal der være fælles faciliteter og arbejdsområder, hvor der kan gennemføres pladskrævende aktiviteter, arbejdes i mindre grupper eller opstilles udstillinger af elevprodukter eller faglige temaer i det naturvidenskabelige og eksperimenterende område. En del af den eksperimentelle undervisning kan foregå udendørs.

De mest omkostningstunge og fagspecifikke lokaler ligger i det naturvidenskabelige og eksperimenterende område. For at få udnyttet området optimalt, er der behov for en kreativ tilgang til lokalernes funktion, så de får langt flere fleksible udnyttelsesmuligheder og kan fungere som udstyrs- og materialebaser for decentrale naturfaglige aktiviteter. Da lokalerne skal kunne udnyttes multifunktionelt skal de indrettes med adgang til skabe/depoter, så lokalet kan anvendes bredt og af flere brugere.

4.3 Det praktiske-æstetiske område (billedkunst, håndværk & design)

Der bliver undervist i håndværk og design på 4.-7. årgang. Desuden indgår faget i valgfagsrækken på 7.-9.klassetrin, hvilket betyder, at værkstederne anvendes af elever fra 4. til 9. klasse. Undervisningen i billedkunst foregår på 1. til 6. årgang og indgår desuden som en del af valgfagsrækken.

Den praktisk-æstetiske dimension handler om at sanse og erkende, forvandle og skabe, danne og udtrykke. Det er erkendelses-, udtryks- og arbejdsformer, som har det kunstneriske og kulturhistoriske i sig, sammen med mere praktiske færdigheder.

Området omfatter følgende fag:

- Håndværk og design
- Billedkunst

Det produktive håndværksmæssige arbejde, med fremstilling af ting med æstetisk og funktionel værdi, tager udgangspunkt i børnenes nysgerrighed. Glæden og udfordringen ved at omsætte egne ideer, fordybe sig i processen og forvandle materialer til konkrete produkter vægtes i undervisningen. I folkeskoleloven stilles der krav om, at det praktiske æstetiske skal indgå som en dimension i alle skolens fag, hvor en organisering i et fagtorv kan være med til at skabe synergi med andre fag. I forbindelse med renoverings- og udbygningsprojektet er der i Egedal Kommune et generelt efterslæb indenfor håndværk og design lokalerne, der skal prioriteres, da opgradering og renovering af lokalerne har afventet denne proces.

4.4 Det kropsligt-musiske område (musik og idræt)

Undervisningen i musik foregår på 1.-6. årgang og indgår desuden som en del af valgfagsrækken. Undervisningen i idræt foregår på 1. til 9. årgang.

I det kropslige og musiske område bliver der undervist i fag, der kræver plads til fysisk udfoldelse. I fagene stilles der krav om plads til bevægelsesmæssig udfoldelse. Idrætsfaciliteterne indgår ofte i skolens fælles arrangementer som samlings- og mødesal. Skolen skal derudover multifunktionelt kunne bruge idrætsfaciliteterne til fælles arrangementer som samlings- og mødesal efter undervisningen er afsluttet.

Det er vigtigt, at det kropslige og musiske område får en synlig og tilgængelig placering med let adgang udefra. Området og salene skal kunne holdes separat åbent, når resten af skolen er aflåst og sikret, således at salene kan benyttes til arrangementer og forestillinger på alle tider af døgnet.

Området omfatter følgende fag:

- Musik
- Idræt

Musik

Musikundervisningens fire hovedområder er sang, instrumentalspil, musiklære og bevægelse. En musiktime kan indeholde mange forskellige aktiviteter lige fra en teoretisk del, hvor man sidder og skriver eller lytter, til en

mere aktiv del med instrumentalspil, dans, leg og sang. For at skabe en god musikundervisning er det vigtigt at kunne skifte nemt mellem forskellige aktiviteter. Mobile borde og stabelbare skamler ved siden af åbent gulv. Musiklokalerne skal være indrettet med den rigtige akustik, lyddæmpning, smartboard/skærm, godt lydanlæg og mulighed for at kunne opstillet klaver og øvrige musikinstrumenter samt stole til eleverne.

Musik omfatter følgende faciliteter:

- Musiklokale indeholdende mindre øverum
- 1-2 vokalbokse
- Depot

Samarbejde med musikskole vil være relevant i forhold til at indrette musiklokalerne, da foreninger ofte vil bruge lokalerne udenfor skolens undervisning. Der bør laves en særlig brugerinddragelsesproces med musikskoler, når der udarbejdes byggeprogram. Arbejdes der med partnerskab mellem musikskole og skole, bør dette ligeledes have en særlig opmærksomhed i en brugerinddragelsesproces.

Idræt

Idræt omfatter følgende faciliteter:

- Gymnastiksal
- Redskabsrum og depotrum
- Kønsopdelte omklædnings- og baderum for elever og lærere
- Multihus
- Fagrelateret udeareal

Gymnastiksal:

Gymnastiksalen skal kunne anvendes til mange forskellige formål og aktiviteter lige fra gymnastik og boldspil til dans, drama, leg, kondirum osv. Samtidig skal gymnastiksalen kunne benyttes som teatersal, samlingssted for skolen, træningslokale for idrætsforeninger, fritidstilbud osv. Skolerne bruger også gymnastiksalene til at afholde skriftlige prøver.

Redskabsrum og depotrum:

Rummene bruges til opbevaring af redskaber, musikanlæg mm. De skal etableres i direkte tilknytning til gymnastiksalen med en eller flere store døråbninger til hvert rum og med niveau fri adgang til gymnastiksal.

Kønsopdelte omklædnings- og baderum for elever og lærere:

Omklædningsrum skal indrettes til 28 elever i hvert og være separate for elever og lærere. Adgang til omklædningsrummet skal foregå gennem et forrum/sluse, så der ikke er direkte indkig og være opdelt i et fodtøjsområde og et barfodsområde, adskilt af en bænk. I hvert baderum til elever skal der være brusere, der kan reguleres individuelt, hvoraf enkelte skal etableres i adskilte brusekabiner. Derudover skal være plads til aftørring.

Der skal etableres toiletter i forbindelse med omklædningsrum og baderum. Omklædnings- og baderum for lærere skal etableres i tilknytning til elevernes omklædningsrum og med adgang fra fodtøjsområde.

Multihus:

Hvor der ikke er plads til etablering af gymnastiksal kan der etableres et multihus for at sikre, at der er plads nok til idrætsfaget. Ved etablering af multihuse skal der som udgangspunkt ikke være omklædning og bad tilknyttet. Hvis multihuset ligger i forbindelse med skolens øvrige omklædnings- og badefaciliteter kan disse anvendes.

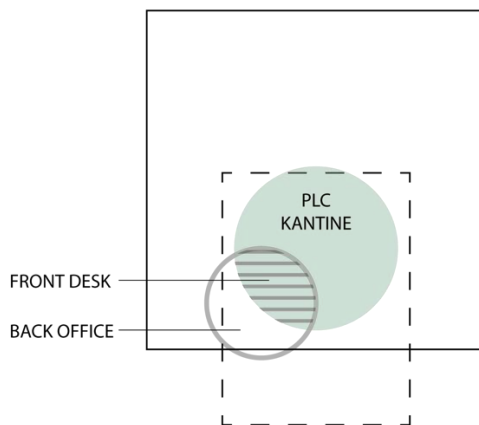
Samarbejde med idrætsforeninger vil være relevant i forhold til at indrette idrætsfaciliteterne, da foreninger ofte vil bruge lokalerne udenfor skolens undervisning. Der bør laves en særlig brugerinddragelsesproces med idrætsforeninger, når der udarbejdes byggeprogram for at sikre større sambrug og multifunktionel anvendelse af lokalerne.

5.0 ADMINISTRATIONS- OG PERSONALEFACILITETER

5.1 Placering og organisering

I arbejdet med at skabe kreative læringsmiljøer, er det ligeledes vigtigt at det etableres et understøttende miljø for administration og personale. Der er et generelt ønske om at administrations- og personalefaciliteter så vidt muligt placeres centralt og samlet på skolen, så der i højere grad kan arbejdes med vidensdeling, faglige fællesskaber og en styrkelse af den sociale sammenhængskraft. Administrationsområdet er, udover at være arbejdsplads for det administrative personale, også det sted, hvor forældre og gæster henvender sig for at få information. Det skal derfor placeres synligt og med nem adgang udefra. Medarbejdergrupperne på skolen kan opdeles i ledere, vejledere og administrative personer samt lærere, pædagoger og teknisk personale. Det ønskes at medarbejderfaciliteter så vidt muligt tænkes sammen med fællesområderne (se afsnit 3.5) og at der både er åbne miljøer som deles med børnene, samt lukkede miljøer forbeholdt medarbejdere (back Office) til fordybelse og fortrolighed. Decentrale løsninger etableres kun, hvor det ikke er muligt at etablere en central løsning.

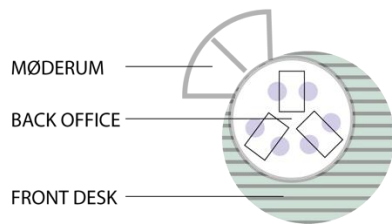

Figur 5.1: Skitse af front-desk/back-office-princip, hvor PLC og Kantine er tænkt sammen

5.2 Arbejdspladser

Reception

Centralt i administrationsområdet skal etableres en reception, hvor alle henvendelser til skolen og fritidstilbud, placeret på skolen, kan ske. Der skal være skiltning der angiver, hvor de forskellige funktioner findes. Der skal være nem adgang til møderum fra receptionsområdet.

Figur 5.2: Skitse af forslag til receptionsområde

Ledelseskontorer og administration

Der stiles efter at skabe ledelsesfællesskab blandt alle ledere på skolen. Ledelsen placeres i tilknytning til fællesområdet med nærhed til hovedindgangen og deler, på samme måde som øvrige medarbejdere og børn, lærings- og arbejdsmiljø i fællesområdet: PLC samt kantine.

Det tilstræbes, at ledelsen sidder sammen i et kontorfællesskab. Sammen med ledelsen sidder også skolepsykolog og uddannelsesvejleder. Der skal etableres 1 arbejdsplads pr. leder. Lederne skal have samtale-/møderum i direkte tilknytning til deres arbejdsområde.

Arbejdspladser/kontorer til administration skal placeres synligt og som en del af administrationsområdet. Der skal etableres 1 arbejdsplads pr. administrativ medarbejder. Administrative medarbejdere skal sidde samlet, ligeledes i kontorfællesskaber og gerne i nærheden af ledelsen. Generelt for ledelses- og administrationsområdet gælder, at der skal indgå flexrum, der kan anvendes til fordybelse, telefonsamtaler og til teamsamarbejde og møder. Der etableres som udgangspunkt ikke enmandskontorer.

Lærere og pædagoger

Lærernes og de pædagogiske medarbejders arbejde er karakteriseret ved mange forskellige samarbejdsrelationer. Der kræves en høj grad af samarbejde omkring planlægning, forberedelse og koordinering af indhold og aktiviteter. Lærere/pædagoger arbejder i teams organiseret i Indskoling, mellemtrin og udskoling omkring undervisningen og aktiviteterne i SFO, og samtidig har de hver især deres individuelle arbejds- og ansvarsområder i forhold til børn, forældre og fag.

Der skal være 1 arbejdsplads pr. 2 lærer/pædagog i nær tilknytning til skolens fællesfaciliteter, PLC, kantine o.a. og der skal være plads til møde-/samtalerum til lærere og pædagoger. Der skal tænkes fleksibelt/multifunktionelt, så disse rum også kan anvendes som grupperum for elever fx i tilknytning til PLC eller ude i basisområderne. Arbejdspladserne skal være samlet for hvert trin (indskoling, mellemtrin, udskoling) og placeres som udgangspunkt centralt.

Medarbejderne tildeles aflåselige skabe, til opbevaring af egne materialer, personlige ejendele m.v. .

Pauserum placeres samlet for hele skolens medarbejdere, se også afsnit 5.4.

Hvis der er grupperum i basisområderne kan disse anvendes fleksibelt af lærere/pædagoger til forberedelse.

IT-tekniker

IT- teknikeren har ansvar for skolens IT udstyr og installationer. IT-teknikeren skal have adgang til et arbejdsområde, hvor der er tilknyttet et depot. Arbejdspladsen skal placeres centralt, evt. i tilknytning til læringscenteret.

5.3 Mødefaciliteter

Møderum

Møderum, samtalerum og konferencerum benyttes af både administrativt personale og øvrigt personale. Der skal være mulighed for visuel kontakt mellem mødelokaler/konferencerum og omkringliggende arealer samtidig med, at der skal være mulighed for at 'lukke af' både fysisk, visuelt og akustisk. Som en del af Egedal Kommunes tilgang til multifunktionelle m² skal mødelokaler kunne fungere som flexrum og skal derfor kunne anvendes bredt af børn og voksne.

5.4 Personalefaciliteter

Personalerum og -faciliteter

Personalerummet er for hele skolens personalegruppe. I personalerummet holdes pause mellem undervisning, forberedelse, administrativt arbejde mm. og det er her, at medarbejderne har mulighed for at mødes med kollegaer. Personalerummet skal, så vidt muligt, ligge i forbindelse med møderum og administrationsområde. Der skal være adgang til garderobe-, toilet-, og badefaciliteter med omklædning i tilknytning til personalerummet. Der skal etableres 1 toilet pr. 15. medarbejdere. Desuden skal der være adgang til køkken med kapacitet, der svarer til antal brugere. Personalerum skal indrettes multifunktionelt, med mindre nicher, hvor der kan holdes små møder eller hvor der er plads til fleksible/midlertidige arbejdsstationer med mulighed for fordybelse. Der skal være nem adgang til el-udtag ved alle muligheder for fleksible arbejdspladser.

5.5 Faciliteter til teknisk personale og rengøring

Der skal etableres faciliteter til teknisk personale på skolerne. Der skal på hver skole etableres arbejdspladser og depoter til det tekniske personale, og der skal være adgang til særskilt værksted, depot, garderobe. Der skal være mulighed for omklædning/bad samt mulighed for tøjvask (i skoledistriktet – ikke pr. skole). Faciliteter til det tekniske personale placeres, så det harmoner med skolens kerneopgave og det tekniske personales arbejdsopgaver. Møde-

rum og pauserum deles med resten af skolens personale. Derudover kan der være særlige krav til teknisk materiel og parkering, som skal afklares i en brugerinvolveringsproces.

Der er særlige krav til placering og indretning af rengøringsrum, som afklares i en brugerinvolveringsproces.

6.0 UDEAREALER

Skolernes udearealer er vigtige miljøer i børn og unges dagligdag, og har betydning for børnenes sociale og fysiske sundhed, trivsel og udvikling. De grønne arealer omkring skolen skal indtænkes som en del af læringen, og invitere til længere læringsforløb, og ikke kun som et sted hvor eleverne opholder sig i frikvartererne. De udendørs læringsmiljøer skal følge samme pædagogiske fundament og principper som de indendørs læringsmiljøer.

Samtidig er Egedal Kommunes vision "hverdag og fællesskab i bevægelse", hvor der er fokus på mangfoldighed i den nære kultur og natur. Derfor ønskes det, at skolernes udemiljøerne åbner skolen op imod lokalsamfundet, som via udearealerne inviteres til at bruge skolens udendørs faciliteter til træning, leg, udendørs teater, den lokalt arrangerede musikfestival eller andre lokale initiativer.

Der skal i udearealerne være plads til følgende funktioner:

- Mulighed for at elever kan gå ud og gennemføre undervisningsaktiviteter i direkte tilknytning til klasse-lokalet fx ved indretning af gårde/terrasser til gruppearbejde, præsentationer mv.
- Fagrelaterede udearealer i direkte tilknytning til fagområder. De fagrelaterede udearealer udspecificeres nærmere i den videre brugerproces omkring fagarealerne. Eksempler på fagrelaterede udearealer kan ses i afsnit 6.1.
- Legeområder der giver plads til motorisk udfordring af elever i alle aldre, og til en variation af lege og sociale fællesskaber. De primære legearealer for indskolings elever skal placeres i nærhed af indskolings/SFO område.
- Plads til fordybelse/alenerum.
- Renovationsområde som overholder kommunens retningslinjer og hvor der er plads til renovationsbiler og sortering af affald.
- Parkeringspladser. Antallet og placeringen skal afdækkes i en særskilt proces, men skal følge rammer udstukket af Egedal Kommune og kommunens planer og strategier. Ved en kapacitetsudvidelse af skolerne må der forventes en kapacitetsudvidelse af parkeringsarealerne, såfremt dette følger planstrategi mv.
- Cykelstativer til elever og medarbejdere.

Derudover skal der overholdes følgende fysiske principper:

- Robusthed. Der skal være indrettet med solide, faste og vejrbestandige elementer i områderne og være en generel belysning

- Belysning. Der skal være generel belysning, så udearealer også kan bruges i vinterhalvår og om aftenen.
- Afskærmning og overdækning. Overdækkede udearealer, så der kan trækkes ind under overdækning afhængig af vejr. Afskærmning, så elever kan opholde sig udenfor, også når det blæser.
- Vedligeholdelse og drift. Materialer skal så vidt muligt være vedligeholdelsesfri og være lette at drifte og vedligeholde.
- Tilgængelighed. Udearealer skal være tilgængelige for elever med fysiske handicap.
- Sikkerhed. Der skal være indrettet med faldunderlag og al materiel skal kunne sikkerhedsgodkendes.
- Sanselighed. Der skal være mulighed for at dufte og mærke naturen.

6.1 Fagrelaterede udearealer

De fagrelaterede udearealer, skal så vidt muligt have direkte adgang fra de relevante indendørs fagområder. De fagrelaterede udearealer kan tilknyttes nedenstående faglige områder:

- Det naturvidenskabelige og eksperimenterende område (fysik/kemi, biologi, natur/teknik og geografi)
- Det praktisk-æstetiske område (billedkunst, håndværk & design)
- Det kropsligt-musiske område (musik, idræt)
- Kost og Køkkener (madkundskab og produktionskøkken)

De almene fag, som matematik og dansk kan også anvende de forskellige udefaciliteter ved at bruge elementer og inventar til at kombinere læring med bevægelse.

Eksempler på det er:

- Bogstaver, tal og måleenheder (geometri, længde- og rummål, skala mm) på flader, redskaber og inventar.
- Afprøvning og måling af fysiske principper på udearealets elementer.
- Indsamling og undersøgelser af plantedele mm.

Se forslag og inspiration til fagrelaterede udearealer i bilag 5. Forslag og idéer er blandt andet fremkommet via workshops, studieture mv. – se bilag 1.

7.0 BILAG

Bilag 1:

Opsamlinger fra brugerinvolveringsproces (Ambitionsdag (21/02/19), Workshop om principper (15/03/19), Elevworkshop (11/04/19))

Bilag 2:

Spørgeramme til konkretisering af principper og valg af proces for involvering (*under udarbejdelse*)

Bilag 3:

Brugerinvolveringsproces ifm. Kreative Læringsfællesskaber

Bilag 4:

Nøgletal for antal spor og faglokaler (*under udarbejdelse*)

Bilag 5:

Forslag og inspiration til fagrelaterede udearealer

Multifunktionalitet og kreative Læringsmiljøer i Egedal

- Opsamling på ambitionsdagen, den 21. februar 2019

Indhold

1. Procesoverblik og formål
2. Opsamling på ambitionsdagen
3. Deltagernes anbefalinger til den videre proces
4. Bilagsoversigt

1. Procesoverblik og formål

Egedal Kommune har sat gang i en proces med at udvikle kreative læringsmiljøer på kommunens skoler over de kommende år. I forbindelse med skolesammenlægninger skal kapaciteten justeres på de skoler, som fremover skal være i drift, og der skal udarbejdes en række scenarier for, hvordan dette kan løses samtidig med at skolerne moderniseres.

Som grundlag for dette udarbejdes der et principprogram, der skal fastlægge nogle hovedprincipper for skolernes læringsmiljøer og fysiske rammer samt sætte retning for udvikling af kreative læringsmiljøer og multifunktionel anvendelse af kvadratmetrene. Principprogrammet vil være et levende dokument, som kan udvikles løbende. I første halvår af 2019 blev udvalgte interessenter involveret i forhold til at give input til principprogrammet. I februar blev der afholdt en ambitionsdag om fremtidens skoler i Egedal og dette dokument samler hovedpointerne fra denne dag.

2. Opsamling på ambitionsdagen

På ambitionsdagen deltog 113 personer – med repræsentanter fra elevrådene, lærere og pædagoger, daglige ledere og distriktsledere, skolebestyrelsesmedlemmer, skoleudvalg, foreningsmedlemmer og medarbejdere indenfor kultur og fritid, byrådet samt medarbejdere fra flere centre i administrationen på Egedal Kommune.

Dagen bød på inspirationsoplæg, debat og workshop, der satte fokus på multifunktionalitet og kreative læringsmiljøer, hvor der blev drøftet både i bordgrupper, på tværs af flere samt i plenum.

Opsamlingen er struktureret således, at der først er samlet en række hovedpointer fra dagen, der primært vedrører udviklingsprocessen generelt i forhold til at skabe kreative læringsmiljøer og multifunktionalitet. Hovedpointerne vedrører både det kulturelle, organisatoriske og de fysiske rammer.

Efterfølgende er opsamlingen lavet ud fra de tre kategorier, der blev arbejdet med på workshoppen, hvor deltagerne skulle tale om multifunktionalitet og kreative læringsmiljøer henholdsvis udenfor skolen, på tværs af årgange og mellem fag.

Opsamlingen gengiver input fra dagen og afspejler således kun det, der er blevet sagt og talt om på dagen. Der er ikke noget af indholdet, der kan betragtes som beslutninger eller vedtagelser.

Input fra dagen tages med i den videre proces og der arbejdes med det, hvor det er relevant. Noget vil blive indarbejdet i principprogrammet, mens andet hører til i lokale forandrings- og kulturprocesser. Derudover vil noget blive indarbejdet i scenarierne for de enkelte skoler og distrikter.

Hovedpointer fra dagen:

Input til udviklingsprocessen

- I forholdet mellem pædagogik og læringsmiljøer, var der en bred tilslutning til, at de fysiske læringsmiljøer skal formes med afsæt i den pædagogiske tilgang og ikke omvendt.
- Der efterspørges tid til at arbejde med skolernes pædagogiske profil samt tid og ressourcer til at fusionere afdelinger - både til at lukke ned og til at starte op.
- Endvidere har grupperne bredt diskuteret hvordan skolen kan spille en mere aktiv rolle som kulturinstitution og mødested i lokalområderne? Skolerne løfter en vigtig opgave for den lokale sammenhængskraft så længe man har børn på skolen, men

- der er en opmærksomhed på at åbne skolerne endnu mere op og styrke både koblingen mellem fritid og skole såvel som mødet mellem generationer.
- Flere grupper peger ligeledes på skolernes udemiljøer som en vigtig ressource og et potentiale, der bør udnyttes i højere grad end hvad der er tilfældet i dag. Der er forslag om at naturen bliver mere fremtrædende i skolernes profil og pædagogiske tilgang. (Sømfri overgang mellem natur og skole).
  - Der er ligeledes mange gode forslag til koblinger mellem fag og understøtning af tværfaglige forløb bl.a. ved at øge fokus på projektbaseret læring – gennem flere forløb og flere samarbejder, både internt og eksternt.
  - Deltagerne efterspørger, at de forestående omstruktureringer håndteres i gode kulturprocesser, som både inkluderer medarbejdere, børn og forældre. Og der peges endvidere på, at der skal sættes fokus på børnene som kulturbærere.

Uddybning fra workshop

Input til multifunktionalitet – mellem fag

- Der er potentiale i at kombinere fag gennem udemiljøerne, dette giver endvidere naturlige skift, pauser og bevægelse.
- Udviklingen af udemiljøer bør indeholde temaer som dyrkning og bevægelse.
- Faglokaler skal kodes tydeligere, så man i rummet kan aflæse fagets indhold.
- Der skal skabes rum til gruppearbejde og alenearbejde – i lukkede og åbne miljøer, således at rummene tilgodeser forskellige behov og anvendelse.
- Forslag om at indføre nye fag: Entreprenørskolen, innovation, fab-lab
- Indeklima er vigtigt for læringsmiljøet og skal tænkes ind ift. lys, lyd og overflader.
- Transparens mellem rum stimulerer nysgerrigheden.
- Den nuværende klasseopdeling bør udfordres såvel som skoleskemaet som styringsredskab.
- Forskellige rumlige oplevelser og udformninger – gør op med firkantede klasseværelser placeret på en snor.
- Indret så alle flader har et sigte ift. læring – og der skal guides til brug og drift.

Input til multifunktionalitet – mellem årgange

- Øge fokus på tværfaglighed og projektbaseret læring.
- Faglokalerne skal kobles med fælles læringsmiljøer.
- Opbevaring i relation til faglokaler skal være let tilgængelig for brugerne.
- Fælles auditorium med plads til flere klasser (som Christianhavns Skole)
- Der er god synergi i at dele faciliteter mellem indskoling og SFO.
- Store venner, mentor ordning o.l. understøtter sammenholdet på tværs af årgange.
- Opgør med evalueringskulturen, sæt mere fokus på individets progression.
- Forslag om ny tematiseret struktur i udskolingen (fx science, sport, musik/kreativ etc.)
- Understøt bevægelse gennem design af inderum (fx leg på streg).
- Evt. 1 basislokale pr. årgang fremfor 1 pr. klasse.

Input til multifunktionalitet – udenfor skolen

- Der er god synergi i at aktivere skolerne udenfor alm. undervisningstid, ligesom der kan være god mening i at bruge lokalsamfundets faciliteter i skoletiden hvis muligt.
- Praktiske foranstaltninger ift. adgang, booking, belægning, ansvar m.m. skal undersøges
- Byens bibliotek på skolen med aktiviteter i samarbejde med eksterne (fx læse-venner)
- Integration af foreningslokaler på skolerne kan inspirere elever.
- Udemiljøerne er meget tilgængelige både i og udenfor skoletiden. Tænk gode løsninger som også kan bruges på andre tidspunkter af andre brugergrupper.
- Invitér frivillige ind på skolerne og styrk sammenhold på tværs af generationer
- Mere eksternt samarbejde (fx med landmænd)
- Overvej hvad der giver det bedste resultat om det er kulturhuset ind på skolen eller skolen ind i kulturhuset. Nogle grupper fraråder det sidste.

- Undersøg hvilke faciliteter der ligger i nærområderne, som skolen kan få adgang til og ikke behøver at etablere på egen grund.
- Projektforløb som i et økosystem, hvor de forskellige årgange hver udfylder sin del ligesom lokalsamfundet også tænkes ind.

3. Deltagernes anbefalinger til den videre proces

- Vi skal sikre, at de fysiske rammer er fremadskuende, så vi ikke bygger til det behov vi havde i går. Vi skal turde bygge til fremtiden, og måske et mere kortsigtet perspektiv kan give os mod til at være mere eksperimenterende (midlertidige løsninger og billige løsninger).
- Vi skal have det politiske spor med i processen, så de også kan genkende vision og forslag til tiltag.
- Der skal arbejdes med et kulturspor, og vi skal bygge videre på det, der virker. Der skal afsættes ressourcer til fusioneringen mellem flere skoler, både ift. nedlukning og opstart.
- Vi skal huske, at eleverne i elevrådene udskiftes, de skal løbende holdes orienteret, da viden forsvinder.

4. Bilagsoversigt

Supplerende notater fra ambitionsdagen

- 01_opsamling workshop
- 02_opsamling fra ambitionsdag
- 03_opsamlingsmøde med bordformænd

Multifunktionalitet og kreative Læringsmiljøer i Egedal

Opsamling workshop 1, den 15. marts 2019

MULTIFUNKTIONALITET OG KREATIVE LÆRINGSMILJØER

Opgavernes rækkefølge: A: Kvalificering af de overordnede pædagogiske principper
B: Udfoldning af fysiske, sociale og organisatoriske principper
C: Udfoldning af eventuelle dilemmaer der skal tages højde for

Howdan sikrer vi gode læringsrammer i fremtiden? Hvad skal det fysiske miljø understøtte?

	Udviklingstemaer: - Aktuelle temaer som skal diskuteres	Pædagogiske principper - Hvad skal de kreative læringsmiljøer understøtte?	Organisatoriske principper - Hvilke krav er der til organisering af undervisning, faciliteter m.m.	Sociale principper - Hvilke sociale/kulturelle værdier danner fundament for skolen i Egedal?	Fysiske principper - Hvilke kreative læringsmiljøer stiller pædagogikken krav til?	Dilemmaer: - Hvilke dilemmaer skal vi være obs på?
Principper der er fysisk forankret	<ul style="list-style-type: none"> 1 Indskoling og SFO integration af SFO samt medarbejder faciliteter 2 Møllestrøm behov for faciliteter, såsom basisskoler, faglokaler, grupperum, niches, hang-out, medarbejder faciliteter m.v. 3 Uddikoling behov for faciliteter, såsom basisskoler, faglokaler, grupperum, niches, hang-out, medarbejder faciliteter m.v. 4 Fællesområder kantine, PLC, aula, teater, medarbejder faciliteter, gæsteboder m.v. 5 Udeområder herunder skole skole 	<p>A</p> <p>Projektbaseret undervisning</p> <p>Tverrfaglig undervisning - mix af formidling, fordybelse, projektfase</p> <p>Differentieret undervisning - formidling, fordybelse, projektfase</p> <p>Inklusion og læring på rette niveau</p> <p>Sambrug af lokaler - fx integration af SFO og klub</p> <p>Bevagelse i og imellem undervisningen</p> <p><i>Kreativ Højskole</i></p> <p><i>Audensitet</i></p>	<p>B</p> <p>INDSKOLING + SFO</p> <p>PLC + MØDESPACE + IT + ARB. PLADS</p> <p>FORMIDLINGSRUM</p> <p>ME DA ARBEJDER FOR DERLISE LEDERLIS KONTORER</p> <p>FØR MIDDEL/ EFTER MIDDELSSKOLE</p>	<p>SAMARBEJDE</p> <p>ELEVER</p> <p>PERSONALE</p> <p>LÆRSKAB</p> <p>STORT ANSVAR</p> <p>MANGE FÆLLESSKABER</p> <p>MODER HINANDEN PÅ TÆT</p> <p>INTEGRATION MELLEM PERSONALE i det hele børn</p> <p>DEMOKRATISK DANDELSE</p> <p>FÆLLESSKAB</p>	<p>VARIATION</p> <p>FOR MIDLING</p> <p>PROJEKTFASE</p> <p>FØR DYBEELSE</p> <p>NICHES/KULER</p> <p>RUM - I - RUMMET</p> <p>FOR DE MINDRE</p> <p>FASTE TILVÆRSFORMØD</p> <p>- KRE NOVEDENDIGS OI LOKALE</p> <p>- KRS ANDRE BASER</p> <p>FAGLOKALER SOM</p> <p>OPTIMERING AF BRUGEN AF LOKALERNE</p> <p>ANIMERING - NUDGANG</p> <p>LEB - ANTIKAPER +</p>	<p>C</p> <p>TRUEN MED DE TÆKTELE ELEVER</p> <p>BALANCE MELLEM</p> <p>FUNKTION OG ANDRE SAGER</p> <p>FØRUDSÆTTELIGHED</p> <p>FAGLOKALER OG FASTE TILVÆRSFORMØD</p>
Principper der pt ikke er fysisk forankret		<p>Arbejde med globale udfordringer og lokal relevans</p> <p>Kulturudveksling og trivsel</p> <p>Læring i øjenhøjde (ligværdighed)</p> <p>Partnerskaber med omverdenen</p> <p>Nye teknologier</p>	<p>FORUDSÆTTELIGHED AF BEVÆGELSE DENNE VEJ</p>			

Indhold

1. Procesoverblik og formål
2. Opsamling på workshop 1
3. Deltagernes anbefalinger til den videre proces
4. Bilagsoversigt

1. Procesoverblik og formål

Egedal Kommune har sat gang i en proces med at udvikle kreative læringsmiljøer på kommunens skoler over de kommende år. I forbindelse med skolesammenlægninger skal kapaciteten justeres på de skoler, som fremover skal være i drift og der skal udarbejdes en række scenarier for, hvordan dette kan løses samtidig med at skolerne moderniseres.

Som grundlag for dette udarbejdes der et principprogram, der skal fastlægge nogle hovedprincipper for skolernes læringsmiljøer og fysiske rammer samt sætte retning for udvikling af kreative læringsmiljøer og multifunktionel anvendelse af kvadratmetrene. Principprogrammet vil være et levende dokument, som kan udvikles løbende. I første halvår af 2019 blev udvalgte interessenter involveret i forhold til at give input til principprogrammet. I marts blev der afholdt en workshop for ledere, udvalgte medarbejdere fra administration og skoler/SFO og dette dokument samler hovedpointerne fra denne workshop.

Principprogrammet har til formål at sikre, at der udvikles gode (kreative) læringsmiljøer som understøtter skolens pædagogiske praksis, stedets sociale værdier og organisatoriske forhold. Principprogrammet forholder sig derudover til en række temaer, disse er: indskoling, mellemtrin, udskoling, fællesområder, og udeområder.

2. Opsamling på Workshop 1

På workshop 1 deltog ca. 30 personer, bestående af lærere og pædagoger, afdelingsledere, distriktsledere, Centerchef for Skole og Dagtilbud og relevante medarbejdere fra administrationen på kommunen herunder skoleområdet (CSD) og ejendomme (CEI).

Dagen havde til formål at bygge videre på ambitionsdagen og kvalificere de overordnede pædagogiske principper (som var identificeret på forhånd på baggrund af ambitionsdagen og med udgangspunkt i eksisterende visioner, værdier og politikker) samt hvordan disse spiller ind i skolens organisering, sociale værdier og fysiske læringsmiljøer – samt endvidere påpege umiddelbare dilemmaer. Dagen sluttede af med en vurdering af, hvordan nuværende erfaringer spillede sammen med diskussionerne på workshoppen. Deltagerne markerede konkret deres holdning på plancherne ud fra følgende vejledning:

Grøn: Dette gør vi allerede og vi har super gode erfaringer vi kan bygge videre på

Gul: Dette gør vi, men der er forhold som gør det svært at lykkes 100 % i dag

Rød: Dette gør vi ikke eller meget lidt i dag, men det er vigtigt at vi arbejder målrettet med at udvikle dette område

Ikke alle pædagogiske principper blev drøftet, og der kan være behov for at uddybe enkelte områder – særligt dem der ikke har en tydelig kobling til det fysiske læringsmiljø, som var dem, der primært blev drøftet. *Se bilag 1 med særskilt opsamling på gruppebesvarelser på dagen.*

Opsamlingen er struktureret således, at der først er samlet en række hovedpointer fra dagen og efterfølgende er de fysiske hovedpointer oplyst, da disse var fokus for dagen.

Opsamlingen gengiver input fra dagen og afspejler således kun det, der er blevet sagt og talt om på dagen. Der er ikke noget af indholdet, der kan betragtes som beslutninger eller vedtagelser.

Input fra dagen tages med i den videre proces og der arbejdes med det, hvor det er relevant. Noget vil blive indarbejdet i principprogrammet, mens andet hører til i lokale forandrings- og kulturprocesser. Derudover vil noget blive indarbejdet i scenarierne for de enkelte skoler og distrikter

Hovedpointer fra dagen:**Generelle hovedpointer**

- Tilhørsforhold og en form for hjemlighed er vigtig at indarbejde, særligt i tilfælde hvor klasserne ikke har eget klasselokale.
- Den mere projektorienterede tilgang kalder på en stærkere kobling mellem de boglige og de praktiske fag – som samtidig skal styrke børnenes evne til at samarbejde og tænke innovativt. Kombinationen mellem flere fag, på tværs af hold og årgange betyder ligeledes at lærerne i langt højere grad skal samarbejde både ift. planlægning og gennemførelse af undervisningsforløb.
- Sambrug af lokaler mellem skole, SFO og klub er med til at øge brugen af arealerne, men derudover er der også en række gevinster ift. at øge fællesskabsfølelsen på tværs af institutioner – både mellem børn og voksne.
- Foruden de fem nævnte temaer har deltagerne tilføjet to: specialenhed (med særlige behov) og medarbejdere. Der kan være særlige hensyn til at tage til nogle børn, som andre børn også kan have glæde af, men som ikke nødvendigvis ellers tænkes ind. Det kan endvidere være at nogle rum er forbeholdt bestemte brugere.
- Elevinddragelse og -medbestemmelse er tilføjet som et pædagogisk princip.
- Udeskole er tilføjet som et pædagogisk princip, hvor der er fokus på følgende fire områder: formidling og samling, fordybelse, samarbejde samt kreativitet, innovation og produktion.

Fysiske hovedpointer

- Ift. projektbaseret læring, tværfaglige undervisning og differentieret undervisning, er der i alle sammenhænge behov for en variation af rumligheder, der understøtter formidling til store, mellem og mindre grupper, individuel fordybelse samt projektarbejde i grupper.
- Rum skal harmonere med de eksisterende bygninger/rammer.
- Der skal skelnes mellem generelle rum og kodede rum, og det bør overvejes hvad der bruges af hvem hvornår og hvordan de eventuelt bruges af flere i og udenfor skoletiden.
- Rummene skal let kunne aflæses, og være nemme at bruge.
- Der er et ønske om mere fleksibilitet i indretningen, således at rummene kan anvendes på forskellig vis og at møblerne kan rykkes rundt. Der bør dog være fokus hvem der gør det, hvor ofte der er behov for det – og om vi løser det rigtige behov. De fleksible rum har ligesom de generelle den udfordring at de hurtigt mister identitet og nerve – der savnes ejerskab og rummene er sværere at aflæse.
- Afstande mellem basisområder og faglokaler/værksteder kan være problematiske ift. sambrug. Hvis de fleste faglokaler ligger sammen med udskolingen, kan SFO'en savne kontakt og nærhed til værkstederne i "deres tid".

Nuværende erfaringsgrundlag:

Deltagernes vurderinger af deres nuværende erfaringsgrundlag, konkluderes i tre overskrifter:

- Ift. de pædagogiske principper som handler om **differentieret undervisning**, **projektorienterede og tværfaglige forløb** har deltagerne vurderet at der primært er

udfordringer vedr. organisering og de fysiske læringsmiljøer. Ift. organisering handler det særligt om manglende erfaringer ift. en mere fleksibel planlægning, hvor det klassiske skoleskema stadig dominerer. Ligeledes er der behov for organisatorisk at understøtte at man kan lave forløb for flere klasser, på tværs af fag og årgange. Det praktiske i lokalebooking er der rimelig godt styr på.

Endvidere er der en stor andel markeringer, som indikerer, mangel på erfaringer med visse typer af fysiske læringsrum – særligt de faciliteter som går ud af klasseværelserne og som kan deles mellem flere hold. Det er bl.a. rum i rum, nicher og huler til fordybelse, fleksible møbler og udstillingsplads som er fremhævet.

- Temaet omkring **sambrug af lokaler** har også væsentlige udfordringer før man er godt i mål. Der er flere steder hvor skole, SFO og Klub allerede i dag deler faciliteter, og der er gode erfaringer ift. mødet om morgenen hvor børnene lander i institutionen inden de går over til skoledag, dog påpeges det at der er et potentiale for at øge integrationen af personalet på tværs af institutioner, så helhedsoplevelsen styrkes. Der er nævnt en række fysiske læringsrum under dette punkt, og særligt faglokalerne står frem som et område, hvor man mangler sambrug mellem skole, SFO og klub. Den tydelige kodning er også nævnt i forbindelse med sambrug, og der er en opmærksomhed på, at ikke alle rum skal kunne alt.
- **Udeskole.** Der er stor enighed om, at der mangler erfaringer med at arbejde med udeskole eller at dét man gør i dag af en eller flere grunde ikke lykkes helt. Det handler både om de fysiske læringsmiljøer i uderummene og dét at bruge uderummene mere bevidst i undervisningen samt erfaringer med at flytte undervisningen helt udenfor skolen.

3. Opsamling i plenum

- Deltagerne er kun en mindre håndplukket gruppe, og det er vigtigt at holde sig for øje, at der er mange flere der skal med ombord i denne forandringsproces, derfor bør der tilrettelægges en proces som tager hånd om kulturprocessen ift. de kommende omstruktureringer.
- Der er flere skoler der har henvendt sig med særlige ønsker ift. at køre pilotprojekter. Disse bør samles op ift. ovenstående (kulturproces).
- Flere deltagere peger på, at der er en mulighed for at styrke samarbejdet på tværs af skolerne ved at medarbejderne tager på besøg hos hinanden og at de hjælper hinanden med at få øje på nye mulighedsrum i de eksisterende rammer (fysisk, pædagogisk, organisatorisk og socialt).
- Der skal i processen gives plads til både bottom up og top down ift. at arbejde med strategi og praksis. Udvikling af praksis bør tænkes ind ift. de fysiske ombygninger og bør ses i relation til øvrige relevante processer. Og det er vigtigt at involvere hhv. indskoling, mellemtrin, udskoling, SFO og klub i processen om udvikling af de fysiske miljøer.

4. Bilagsoversigt

Supplerende notater fra workshop 1

16. april 2019

ARKITEMA
ARCHITECTS

Hele
Landet

Sociale
Arkitekter

- 01_Opsamling plancher workshop 1
- 02_plancher workshop 1

Elevworkshop 11. april 2019

Den 11. april 2019 afholdt CSD og UngEgedal en workshop i forbindelse med projektet Kreative Læringsmiljøer. Formålet var at sikre elevperspektiver i processen omkring formulering af principprogrammet. Til workshoppen deltog samlet næsten 40 elever fra 5. til 9. klasse fra alle fire distrikter.

Programmets hovedtræk var en velkomst, tre projektfaser og en præsentation. Derudover blev der vist en række korte film om folkeskolens historie og der blev afviklet en række små øvelser, der havde til formål at danne relationer mellem den blandede flok elever på en sjov og fysisk måde.

Første fase gik ud på at eleverne skulle bruge deres fantasi og humor og give deres bud på den værst tænkelige skole. De arbejdede i grupper med seks emner: Spisesituationen, de faglige fællesarealer, faglokalerne, pausearealerne, klasselokalerne og undervisningsformen. Eleverne nedskrev med rød tusch alle de skrækeksempler de kunne komme på og i den forbindelse blev der også erfaringsudvekslet på tværs af distrikter, afdelinger og klassetrin.

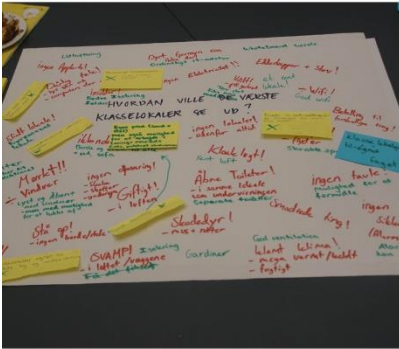
I anden fase fik grupperne byttet deres emne ud med en anden gruppe. På den måde fik de inspiration til at udtænke den bedst tænkelige skole inden for de seks emner. Den første øvelse gik ud på at oversætte de røde ord til grønne(positive) ord. Eksempelvis hvis den værste spisesituation blandt andet er kendetegnet ved at maden er giftig kunne en oversættelse være at den skulle være økologisk. Derefter skulle de bruge de grønne og røde ord som inspiration for nogle overordnede diskussioner om deres ønsker til hvilke principper deres skoler var bygget på.

Disse principper skulle de konkretisere i den tredje fase. De arbejdede videre i samme grupper med samme temaer og fik nu mulighed for at bygge et eksempel med legoklodser. Modellerne viste de principper de var nået frem til i grupperne og kunne både være konkrete og abstrakte.

Afslutningsvis præsenterede hver gruppe deres idéer og principper for de øvrige grupper, Frederiksborgs Amtsavis (se artikel), projektgruppen for Kreative Læringsfællesskaber, distriktskolelederne samt chef og fagchef i CSD.

Drejebog

Tid	Punkt	Uddybning
9.00	Velkomst og morgenmad	· Udlevering af navneskilte med forskellig farver pr. skole, dog med sammen nuancer indenfor hvert skoledistrikt
9.20	Velkomst v/ Karsten Søndergaard og Søren Trier Høisgaard	· Byd eleverne velkommen · Giv eleverne en forklaring hvad og hvorfor det skal (skolesammenlægning)
9.40	Film: Skolen gennem tiden	Visning af film, der tydeliggør for eleverne at folkeskolen (både fysisk og undervisningsmæssigt) ændre sig gennem tiden
10.00	Præsentation af rammerne + elevernes mulighedsrum	
10.10	1. Ryste-sammen-øvelse	Formål: Alle eleverne hører deres egen stemme
10.25	1. del: Verdens værste skole	Eleverne arbejder i 7 grupper af 6 elever om et foruddefineret spørgsmål. Der udarbejdes på forhånd eksempler der kan inspirere eleverne, hvis de går i stå.
10.50 <i>Hvis behov</i>	2. Ryste-sammen-øvelse	
11.00	2. del: Verdens bedste skole	Eleverne forbliver i de samme grupper som før, men bytter emner og skal nu vende det nye emne på hovedet og finde det omvendte/de bedste ting
11.30	Frokost	Der spilles musik under frokosten
12.00	3. del: Konkretisering	Eleverne forbliver i de samme grupper som før og arbejder videre med de samme emner. De skal nu konkretisere emnet i LEGO, via tegninger og med kommentar på post-its. Materialet fordeles ud på bordene. Eleverne skal kunne fremlægge deres idéer
12.25	Præsentation	Præsentation af de konkretiserede emner og idéer. Tilskuere: Søren, Lone og distriktsskolelederne De må stille to spørgsmål/kommentar til hver gruppe. 2 min pr. gruppe + 2 min spørgsmål = 6 min (6*7 = 42 min i alt → 8 min ekstra tid)
13.25	Tjek ud øvelse	Spørgsmål: Hvor god har dagen været? - 3 smiley

Elever afgav ønsker til deres nye skolehverdag

INDDRAGELSE: Godt 40 folkeskolelever var torsdag inviteret til workshop på rådhuset, hvor teamet var fremtidens skoler i kommunen.

EGEDAL: Hvis der er frit valg på alle hylder, hvordan ser den optimale folkeskole så ud? Det spørgsmål stod i omegnen af 40 folkeskolelever fra 5.-9. klasse fra hele Egedal Kommune overfor ved en workshop, som fandt sted torsdag på Egedal Rådhus.

Her havde kommunen inviteret eleverne til at komme med deres syn på, hvordan de gerne ser, at man fra politisk hold prioriterer at indrette skolerne i fremtiden.

- Vi gør det for at høre, hvad eleverne selv tænker. Ofte så lytter vi til, hvad forældre, fagpersonale og andre tænker om skolerne, men dem, det virkelig handler om, hører vi sjældent, men det gør vi nu, forklarer centerchef for Skole og Dagtilbud, Søren Trier Høisgaard.

Frederikke Zierau (i blå bluse) var glad for at få mulighed for at komme til orde.

- Vi tager elevernes input meget seriøst, og de vil indgå i den fremadrettede, politiske proces, tilføjer han.

Flittige elever

Eleverne arbejdede torsdag formiddag i grupper ud fra hvert sit emne, som gjaldt alt fra klasselokaler, udearealer, kantine med mere.

Først skulle eleverne svare på, hvordan det absolut værste scenarie for netop deres tema så ud, for derefter at vende det hele på hovedet og komme med konkrete forslag til, hvordan et ønske-

scenarie ville være.

- Der er kommet mange kreative bud, og de har virkelig arbejdet hårdt og seriøst med projektet. Det, der var meget opløftende, var, at eleverne, selv om de kommer fra mange forskellige skoler, faktisk så ud over det. Forslagene handler ikke så meget om, hvad der kan gøres på den ene skole fremfor den anden, men i højere grad, hvordan skolerne generelt skal se ud, forklarer tovholder på workshoppen, Tobias Koefoed-Nielsen, designkonsulent i Center for Skole og Dagtilbud.

Flere gengangere

Dagen blev rundet af med en fremlægning af de forskellige forslag, som rummede flere store tanker, men også mange meget jordnære forslag.

Generelt kunne eleverne enes om én ting.

Indeklimaet skal være i top.

Således lød det samstemmigt fra de fleste, at lyse lokaler med store vinduer skal tænkes ind i fremtidens skoler.

Gruppen, der arbejdede

Idéerne var mange og blev bygget i legoklodser.

Foto: Allan Nørregaard

med »pausearealer« både inde og ude foreslog blandt andet, at der skal være svømmebassin og mindre dyrehold på skolerne.

Det ligger formentlig ikke lige i støbeskeen, men tanken var nu alligevel ikke så skæv trods alt.

- Kunne det være en mulighed, at man benytter de omkringliggende faciliteter tæt på skolerne mere, også i undervisningen? Det kan være nærliggende rideskoler, svømmebadet i Ganløse og så videre, spurgte Søren Trier Høisgaard, som fik et

rungende »ja« med på vejen af idémændene.

Føler sig hørt

Og selv om idéer ikke med et trylleslag blev omsat til handling ved workshoppen, følte eleverne alligevel, at dagen havde tjent et godt formål.

- Det har været sjovt og spændende at få lov at give vores meninger til kende. Jeg synes, at der er blevet lyttet til os, og det, vi siger, er blevet taget seriøst, lød det fra 15-årige Nikolai Nørskov.

Samme følelse stod 16-årige Frederikke Zierau med.

- Og så føler man, at man er med til at gøre en forskel. Jeg går selv ud af 9. klasse om lidt, men så kan man hjælpe med at gøre noget godt for de yngre elever, forklarede hun.

suk

» Det har været sjovt og spændende at få lov at give vores meninger til kende. Jeg synes, at der er blevet lyttet til os, og det, vi siger, er blevet taget seriøst.

Nikolai Nørskov,
Hampelandskolen

Skolechef Søren Trier Høisgaard (i grå bluse) lyttede sammen med distriktskolechefer og øvrige embedsmænd til elevernes forslag.

Se flere billeder på

SNC.dk /egedal

Nedenfor beskrives pointerne indenfor hver emne – med rødt og grønt fra processen og med sort fra den mundtlige præsentation. Til sidst er sammenfattet et afsnit om de pointer der gik på tværs af emner og grupper.

1 Spisesituationen

Lugter

For få skraldespande

Dårlig hygiejne dårlig luft

Kantinemaden skal forberedes

Faste spisepladser hele året

Intet mad til vegetarer og allergikere

Dyr madordning

Stilhed

Roligt og åbent

Akustikregulering så det ikke larmer

Glasloft eller højt til loftet

Mulighed for at sidde ude + skygge

Eleverne laver maden i madkundskab

Evaluering med smilevurdering

Selv bestemme om man sidder i kantinen eller klassen

Man sidder trinvis opdelt

Godt lys

Fokus på både ude og inde med frisk luft at spise i

Læ, parasol, træer

Opdelt med ind-, mellem- udskoling

God hygiejne

Masser af vinduer dagslys

Både ud og indeområdet kan bruges til andet fx gruppearbejde

Hyggeligt ikke kun sidde i klassen

2 Faglige fællesarealer (fællesområder)

Rotter

Ingen hyggehjørner

Gamle og grimme malerier

Dårlig udluftning

Ingen eller kedelige bøger

For få og dårlige, ulækre toiletter og uden papir, bræt...

Ingen steder til kreativ udfoldelse

Ingen eller dårlige arbejdsområder med larm

Alle elever skal være samlet i klassen

Ingen stikkontakter og lærere ikke oplært i IT

Pynt på væggene

Rent og pænt

Frisk luft

Gode printere tilgængelige for alle

Steder hvor man kan tegne og male

Mulighed for at sidde for sig selv

Gode nye bøger

Planter

Plads til mange – rumligt inviterende

Ikke kun hvide møbler, vægge osv

Dagslys!

Masser af hyggesofaer og sækkepuder

Store gode og rene køleskabe

Projekter og opgaver udenfor klassen fx udendørs

Fællesareal med gode siddepladser

Mange arbejdsområder til gode stille siddepladser

Spændende ting på væggene fx kort, malerier

4 tårne, med legeområder imellem

Naturligt lys i lokalerne med planter

Skolens udearealer kan bruges som park eksempelvis i weekenderne

Eventyr i legeplads med ex båd – kreativitet

En god legeplads viser hvad man kan tydeligt. Det er ikke bare et tomt område.

Opfordre til at man kommer i gang

Klatrevæg

Skaber mere aktivitet (minimum 45min)

Lys og grønne områder

Der er forskellige rum til efter hvad man skal arbejde med. Eksempelvis hvis man skal være kunne koncentrere sig. sofaloungeområde til hygge.

3 Faglokaler

Nedslidt og ikke vedligeholdt

Skrald

Piger og drenge skal bade sammen

Ikke nok opbevaringsplads

For lang afstand til omklædning

Beskidt

Det er umuligt at finde ting

Dårlig akustik og dårlig luft

Lyse lokaler med god plads

Solide møbler og redskaber

Bestemte steder til bestemte ting

God temperatur

Ren luft og lugt

Faglokaler giver lov til sjov motion og leg

Dagslys med vinduer hele vejen rundt

Ventilation så der er god luft

Idrætshal med kantinen i forbindelse med

Tingene er placeret så de har deres særlige plads. så man kan kende det. Så man ved hvilke ting, der skal bruges til hvad

Kæledyr i skolen

Man kan sidde og koncentrere sig i grupper uden at forstyrre hinanden

Hule i hjørnet til fordybelse og afslapning.

Positive og glade lærere

Vi har fokuseret meget på motivation

Man skal have sit eget klasselokale, så man kan få et godt forhold til hinanden. Det ville være irriterende hvis de små kom hele tiden

Det kunne bruges til sport efter skoletid

Heste

Klatrevæg

Let adgang til fysiske aktiviteter til hvis man havde brug for lidt luft

Pantsystem hvis man skal låne ting eller lokaler

Vi kan ikke lide gardinerne og de røde mursten på maglehøj

4 Pausearealer både inde og ude

Ingen møbler, sofaer og puder

Klamme toiletter

Masser af larm

Lugt af klamme rengøringsmidler

Ingen medbestemmelse

Ingen døre fra klassen til udenfor

Ingen legeplads

Asfalt overalt

Ingen udsmykning

Ingen ventilation

Sjovere skraldespande

Bløde stole med hjul

Man må blive inde

Puderum/kuglerum

Ridebane med heste og ponyer

Stort areal med mindre rum i

Hoppeborg i gården

Frisk duft

Spisested og gårdhave på taget

Skraldeopdeling og lave det til noget spændende

High school inspireret

Samling på tværs af klasser og årgange

En væg med kunst på og skrivbar overflade

Klasse bliver opdelt og hver time med forskellige

Man kan spise, lege og hænge ud samme sted

Svømmepøl

Borde

Med urter

Der skal være et afskærmet sted man kan søge hen, hvis man har ADHD

Multifunktionelt – heste, køer, gårdsplads kan bruges af både skole og foreninger

Masser af grønt areal også til at slappe af med bænke og legeplads

Skovtur for andre

Idrætsforeningerne skal kunne have heste på skolen De kunne også være til aktiviteter til fritiden

Ganløse har allerede friluftsbad i nærheden. Det kunne være at man kunne bruge det.

“Vi sidder meget ned og laver ikke så meget fysisk. Vi vil gerne ud af skolen og lave noget.”

Vi gerne bruge eksempelvis skoven i undervisningen

Skib med to hoppeborge

Svømmepøl

Også lidt privat område hvor man kan gemme sig

Træer

Skabe til opbevaring udendørs

Vand som element i fritiden

Bedre fritidselementer til aktivitet

Det ville være godt hvis man kan spise sammen også på tværs af årgange

High school-agtig indretning kunne være mega fedt med lockers og loungeområde

Vi vil gerne arbejde på tværs

Åbenhed overfor stamområde og lockers i stedet. Med mindre opbevaring i klassen og giver bedre mulighed for udnyttelse pladsen.

5 Klasselokale (område)

Mørkt!!

Åbent toilet i samme lokale

Man får stød af stikkontakterne

Intet lokale!

Dyrt fjernsyn som ikke dur

Ingen vinduer

Slidt lokale

Skadedyr – mus og rotter

Kloaklugt

Ingen møbler – man skal stå op

Lyst og åbent

Rent

Personligt lokale (ikke blanke vægge)

Nyrenoveret lokale

Ordentligt IT udstyr

Nyeste teknologi

Arbejdsstationer udenfor klassen

Udearealer egnet til både leg og undervisning

Planter (med virker til godt indeklima)

Whiteboardborde

Borde og stole til alle + sofa

Eget skab (amarican style)

Polstret vindueskarm

Plads til det nødvendige, hverken for stort eller småt

Tre undervisningsområder der passer til: fremlæggelser, et sted man kan samarbejde og hvor man kan koncentrere sig. Man skulle have et fremlæggelsesrum

Flytbar skærm

Fagbestemte undervisningslokaler i stedet for generelle. fx biologi.

Gardiner, der kan bruges til at skærme lys og til at åbne op

Vindueskarme kan bruges til at arbejde i

Whiteboard på overflader

Trapper med polster

Udearealer, der kan bruges til undervisning med bænke til gruppearbejde. Der skal ikke så meget til

Dør direkte ud er vigtigt så man lige kan gå ind og spørge læreren selvom at man sidder ude

Faglokaler til alle fag: Fx kristendom kunne være fedt!

Geografilokalet (boesager) skaber større motivation!

Områder hvor man hører til med lounge kunne være fedt at hænge ud i, i stedet for klasselokalerne.

Der skal være mulighed for at være afskærmet til dem der har det svært

6 Undervisningsform

Altid vikar

Uengagerede lærere

Ingen variation i undervisningen

Larm i klassen

For meget gruppearbejde

Opdeling (dreng/piger + hudfarve)

Udelukkende lytte til læreren

Ingen fremlæggelser

Sidde ned hele tiden

Ingen bevægelse

Film i stedet for ordentlig undervisning

Lære om det samme flere gange

Digitale værktøjer virker ikke og læreren kan ikke IT

Ingen differentiering - der tages ikke hensyn til niveauer

Max 22 i klassen

Spændende emner

Valgfag der giver mening

Positive seriøse lærere

Valgfag mere end en gang om ugen

Svømmehallen ind + frikvarter

Aktiv læring aktiv undervisning

Elevindflydelse på emnerne

Tager hensyn til at alle skal have speciel undervisning

Lærere kommer altid til tiden eller 2min før

Sjov men seriøs undervisning

Aktiv undervisning med bevægelse og lege

Flere korte pauser færre lange pauser

Nye materialer

Ro i klassen

Lærer med stærk faglighed

Mere aktiv undervisningsform

Ikke røv til bæk

Alt handler om tests og karakterer!

Der er ikke 30min motion i løbet af dagen som det er nu

Det er vigtigt at tænke på de børn som har brug for at få noget mellem hænderne og gøre noget

Klasselokale i træhytte på en ø med vand rundt om

Eller måske i stedet for bare som legested men også læringssted/værksted

Ventilationen skal være god

Døre og vinduer skal isoleres især for dem der sidder tæt på

Fremlæggelsesrum til specifikt brug – IT skal fungere, med adaptere I stedet for at have dem i alle lokaler

Det er irriterende når læreren ikke kan finde ud af det (IT)

Vi skal have hurtigt net -

Græs på taget! evt. med fodbold og andet. Med sikkerhed.

Generelt på tværs af emner og grupper

Mørkt

Beskidt

Ensartede låst indretning

Dagslys

Rent og pænt

Moderne teknologi i høj kvalitet

God akustik

High school-inspireret indretning

Mulighed for samling og opdeling

Lugter

Det larmer

Dårlig eller ingen IT

God luft

Forskellige muligheder til forskellige behov

Mulighed for både ro og bevægelse uden forstyrrelser

Sjov og seriøs undervisning + rammer til det

Loungeområder til afslapning og fordybelse

Behov for mere dagslys

Ønske om mere grønt samt planter og træer både inde og ude

Mere bevægelse – både i pauser og i undervisningen og bedre rammer til at motivere og understøtte

Ordentlig luft – bedre ventilation og frisk luft

Bruge de arealer vi allerede har på skolerne bedre

Vand i udearealerne

Skitsering af mulige byggeprocesser

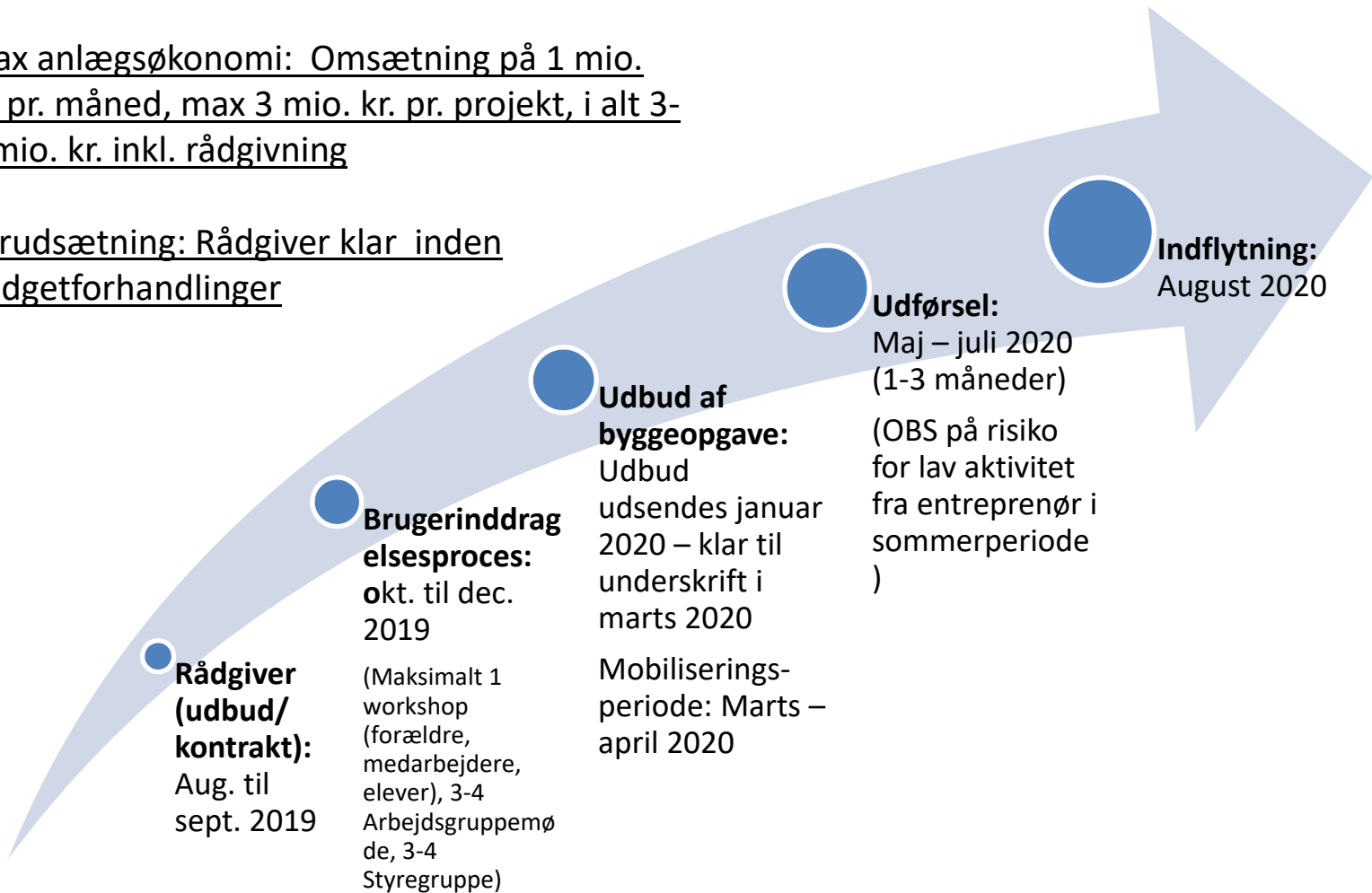
Kreative Læringsmiljøer
(bilag 4 til principprogrammet)

Eksempel 1

Den korte proces – byggeri klar august 2020

Max anlægsøkonomi: Omsætning på 1 mio. kr. pr. måned, max 3 mio. kr. pr. projekt, i alt 3-4 mio. kr. inkl. rådgivning

Forudsætning: Rådgiver klar inden budgetforhandlinger

Eksempel 2

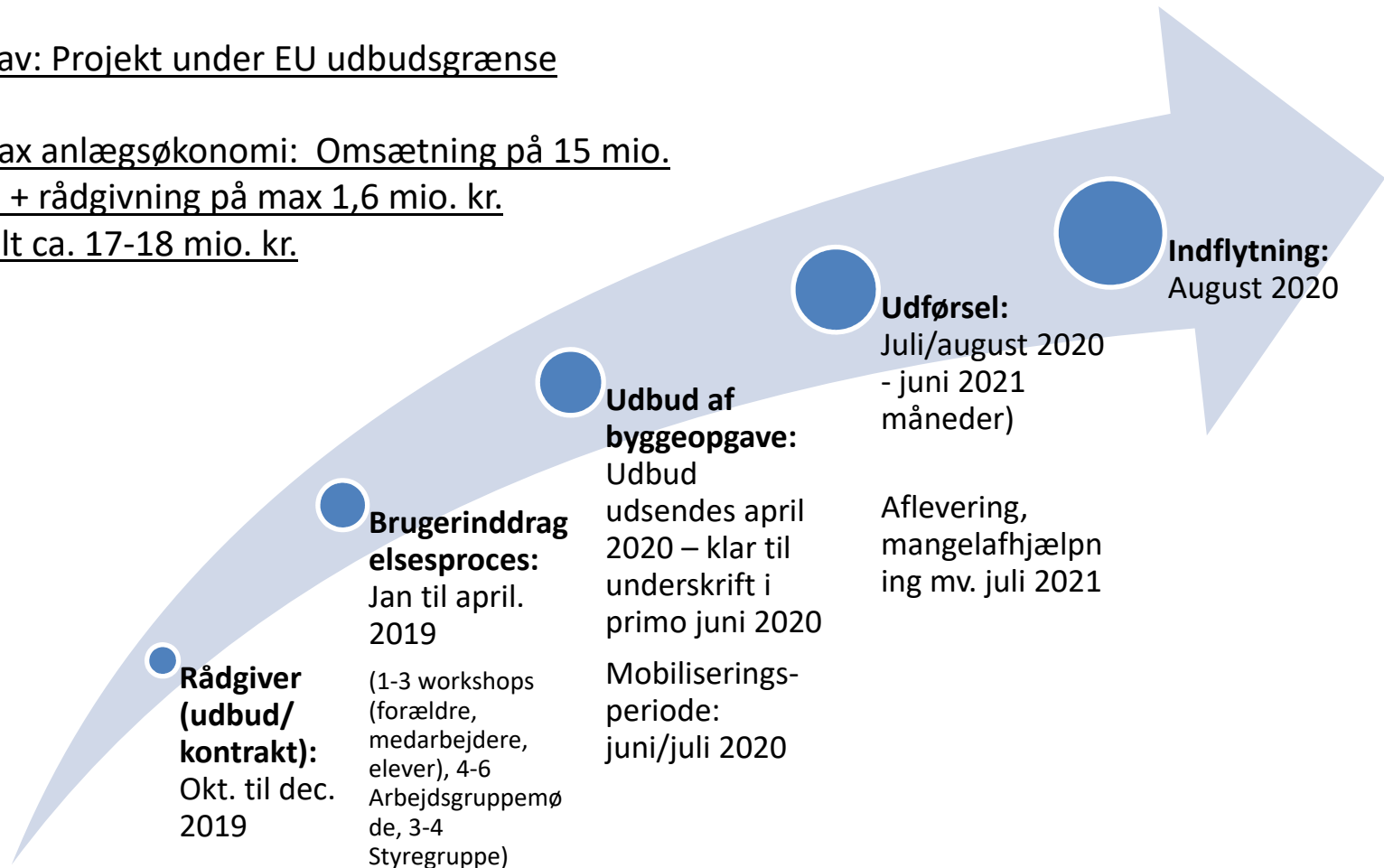
Den mellemkorte proces – byggeri klar august 2021

Krav: Projekt under EU udbudsgrænse

Max anlægsøkonomi: Omsætning på 15 mio.

kr. + rådgivning på max 1,6 mio. kr.

I alt ca. 17-18 mio. kr.

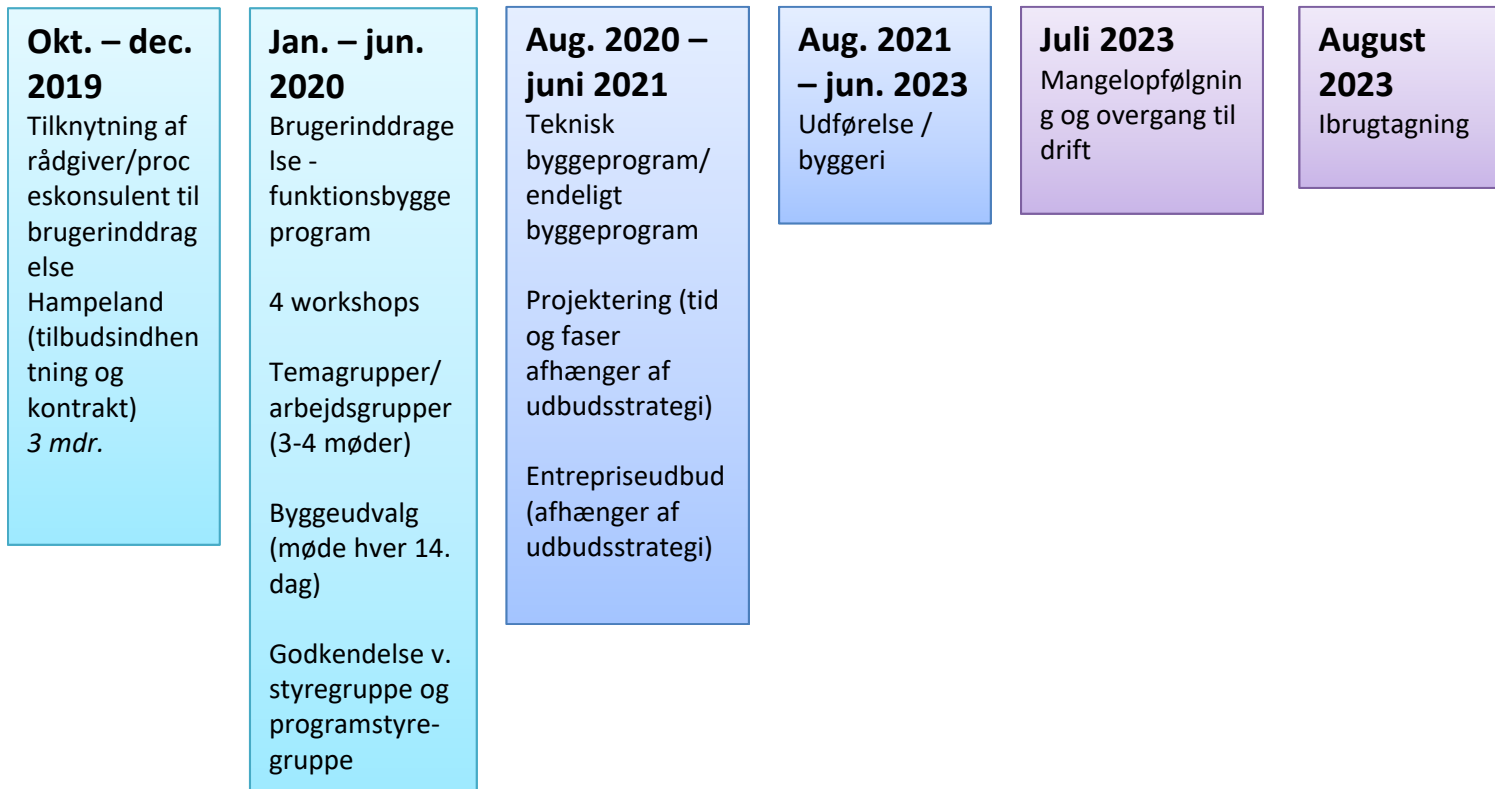

Eksempel 3

Den lange proces – byggeri klar medio 2023

I alt ca. 3,5 år

Bygherrerådgiverudbud (sep. 2019 – august 2020)

Lokalplan, miljøvurdering, servitutter mv.

Bilag 5: Forslag og inspiration til fagrelaterede udearealer

Natur og teknik

- Højbede til dyrkningsforsøg. (Højbedene skal have en solrig placering samt godt dræn og der skal etableres tappesteder til vand i nærheden.)
- Væksthus.
- Plads til kompost skal placeres i skygget areal med adgang til vand.
- Kompostbeholdere skal konstrueres, så de er lette at tømme, og så der er god mulighed for løbende at kontrollere komposteringsprocessen f. eks ved, at en side kan tages af.
- robuste bordplader med vaske og vandhaner
- tappested til vand
- bålhytte med plads til at undervise 28 elever
- skur til opbevaring af undervisningsmaterialer
- skur til opbevaring af redskaber.

Håndværk og design / billedkunst

- Huggegård, hvor eleverne kan hugge i gasbeton, træ mm.
- Tappested til vand
- Snittebænke
- Smedje, ambolt, esse
- El udtag
- Skur til opbevaring af redskaber.

Madkundskab

- Spiseområde til 28 elever, som kan overdækkes
- Tappested til vand
- Bålplads og/eller væksthus
- Højbede til dyrkningsforsøg. Højbedene skal have en solrig placering samt godt dræn. Nær ved højbedene etableres tappesteder til vand.
- Arbejdsborde i beton eller stål med indbygget vask
- Aflåselige skabe til opbevaring af redskaber.
- El-udtag

Idræt

Boldspil, og visse atletik-discipliner er en vigtig del af undervisningen i idræt, men andre discipliner, som f.eks. parkour, orienteringsløb eller klatring kan også indgå i undervisningen.

Følgende baner kan males op på udearealerne/boldbane:

- Basket (start, kasteplet og baser)
- Volley, evt. beachvolley
- Hockey (med bander)
- Fodbold 5/8-mands baner
- Håndbold
- Rundbold (opgiversted, vendepunkter)
- Softball
- Løbebane (60-80-100-400m)
- Springgrav (m løbebane)
- Højdespring
- Kastediscipliner (spyd, kuglestød mm.)
- Parkour-elementer
- Klatrevæg
- Scene